

Civilās Aviācijas Aģentūras Publiskais Pārskats 2024

2024. gadā Valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra” (turpmāk – CAA) turpināja aktīvi darboties aviācijas uzraudzības, sertifikācijas un likumdošanas iniciatīvu izstrādāšanas jomās.

2024. gadā CAA pārvaldības sistēma tika pārsertificēta atbilstoši starptautiskajam standartam LVS EN ISO 9001:2015. 2024. gada 3. jūlijā tika veikts SIA "Bureau Veritas Latvia" uzraudzības audits kurā netika konstatēta neviena neatbilstība, kas apliecina darba rezultātu atbilstību noteiktajiem starptautiskā standarta prasību kritērijiem.

CAA darbība tiek pastāvīgi uzraudzīta no Eiropas Savienības puses, uzraudzību veic Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (turpmāk– EASA) saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr.628/2013 (2013. gada 28. jūnijs), par darba metodēm, ar kādām Eiropas Aviācijas drošības aģentūra veic standartizācijas inspekcijas un pārrauga Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 216/2008 piemērošanu, un par Komisijas Regulas (EK) Nr.736/2006 atcelšanu prasībām, līdz ar to 2024. gadā CAA uzsāka EASA kombinēto standartizācijas auditu (aptvēra 5 atsevišķus auditus OPS, RAMP, SYS t.sk. pārvaldības sistēmas procedūras, ziņošana sistēma, SSP, SPAS), kas norisinājās divu nedēļu garumā, kurā starptautiska auditoru komanda (11 auditoru sastāvā) veica visaptverošu Civilās aviācijas aģentūras sniegto pakalpojumu un procesu pārbaudi. Civilās aviācijas aģentūras darbs tika atzinīgi novērtēts, tai skaitā atbilstības uzraudzības efektivitāte.

2014. gadā Latvijas un Igaunijas CAA pievienojās Ziemeļvalstu delegācijai (turpmāk NORDICAO), kura sastāv no Dānijas, Somijas, Islandes, Norvēģijas, Zviedrijas, Igaunijas, Latvijas. NORDICAO ir pirmā rotācijas grupa Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas vēsturē (turpmāk-ICAO) no 1944. gada. Nozīmīga ir NORDICAO delegācijas dalība ICAO padomē un Aeronavigācijas komisijā. Delegācijas mērķis ir ņemt dalību un stiprināt ICAO, kā globālās organizācijas nozīmi civilās aviācijas standartu, ieteicamās prakses (SARPS) un vadlīniju materiāla izstrādē, un saskaņošanā. Ņemot vērā 10 gadu pieredzi 2024.gadā Latvija kā vadošā dalībvalsts jau otro reizi organizēja NORDICAO sanāksmes, kuru laikā apsprieda aktuālo situāciju aviācijas nozarē, kā arī informēja par būtiskākajām izmaiņām un izaicinājumiem ar ko nākas saskarties katrai no dalībvalstīm tagad un nākotnē.

Svarīgs aspekts CAA noteikto mērķu sasniegšanai ir tās iespēju izvērtēšana, kas ir SVID analīzes neatņemama sastāvdaļa. CAA savā Darbības Stratēģijā 2022.-2027. gadam ir identificējusi šādas iespējas:

- iesaistīšanās ICAO darba grupās saistībā ar Ziemeļvalstu interešu pārstāvēšanu un virzīšanu,
- iesaistīšanās ES komisijas un EASA darba grupās,
- ārvalstu pieredzes izmantošana likumdošanas ieviešanas procesā un auditu veikšanā,
- CAA mājas lapas pilnveidošana,
- informatīvu semināru rīkošana aviācijas industrijas pārstāvjiem par aktualitātēm un normatīvo aktu izmaiņām,
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana un uzturēšana Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā Latvija.lv.

Šo iespēju izmantošana, piemēram, līdzdarbojoties un piedaloties pieredzes apmaiņā ar citām dalībvalstīm, ir īpaši būtiska šobrīd, kad viss tik strauji attīstās un mainās.

SATURS	
---------------------	--------------

IEVADS.....	2
1. CAA DARBĪBAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS.....	5
2. CAA DARBĪBAS REZULTĀTI.....	6
2.1. Galvenās prioritātes un to īstenošana.....	6
2.1.1. Gaisa kuģu ekspluatācijas uzraudzība.....	6
2.1.2. Gaisa kuģu lidojumu derīguma uzturēšanas un to tehniskā apkopes uzraudzība.....	8
2.1.3. Lidlauku ekspluatācija un drošība, lidlauku ekspluatantu darbības uzraudzība.....	9
2.1.4. Aviācijas personāla sertifikācija.....	10
2.1.5. Aviācijas personāla veselības pārbaudes.....	13
2.1.6. Aeronavigācijas pakalpojumu drošuma uzraudzība.....	13
2.1.6.1. Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzība.....	15
2.1.6.2. Gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība.....	17
2.1.6.3. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēja, gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādes pakalpojuma sniedzēja uzraudzība un citas aktivitātes vides aizsardzība un aviācijas ilgtspējas jomā.....	19
2.1.6.4. Meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanas uzraudzība un citas aktivitātes.....	21
2.1.7. Aviācijas drošības kontroles pasākumu kvalitātes uzraudzība.....	22
2.1.8. Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa.....	24
2.1.9. Ārējo normatīvo aktu projektu un to grozījumu izstrāde.....	25
3. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2009. GADA 11. MARTA DIREKTĪVAS 2009/12/EK PAR LIDOSTAS MAKSĀMPRASĪBU IZPILDE	26
3.1. Lidlauki, lidlauku maksas, uz ko attiecas regulējums.....	26
3.2. Neatkarīgā uzraudzības iestāde, sūdzību izskatīšana, u.c. aktivitātes.....	26
3.3. Neatkarīgās uzraudzības iestādes darbība 2024. gadā.....	27
4. CAA FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI.....	28
4.1. Civilās aviācijas aģentūras finansējums un tā izlietojums.....	28
4.2. Iestādes finanšu saistības.....	30
4.3. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas.....	30

5. CIVILĀS AVIĀCIJAS AĢENTŪRAS PERSONĀLS.....	31
5.1. Informācija par darbinieku skaita mainību un sadalījumu pa vecuma grupām un darba pieredzes ilgumu Civilās aviācijas aģentūrā	31
5.2. Informācija par CAA darbinieku kursu, semināru u.c. formas kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu 2024. gadā	33
5.3. CAA darbinieku izglītības līmenis un sadalījums pa nozarēm un zinātnēm	34
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	36
6.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	36
6.2. Sabiedriskā viedokļa izzināšana	40
7. CAA PLĀNOTIE PASĀKUMI 2025. GADAM.....	41
7.1. Prioritātes 2025. gadam	41
8. DARBĪBAS STRATĒGIJA 2022-2027.GADAM.....	42
PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	45
CAA STRUKTŪRVIENTĪBU FUNKCIJU ĪSS APRAKSTS.....	48

1. CAA darbības vispārējs raksturojums.

Saskaņā ar 11.12.2012. Ministru kabineta noteikumiem Nr.842 "Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" nolikums"(turpmāk –CAA) ir Satiksmes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde. Sākot ar 2010. gada 1. janvāri CAA sāk darbību saskaņā ar Publisko aģentūru likumu, un ir ārpus valsts budžeta.

CAA vīzija

CAA ir profesionāla, progresīva, korekta un darba tirgū konkurētspējīga organizācija, kas kā līdzvērtīgs, aktīvs biedrs organiski iekļāvusies pasaules un Eiropas civilās aviācijas sistēmā, nodrošinot tai atbilstošu augstu lidojumu drošības līmeni.

CAA misija

CAA ir izveidota ar nolūku īstenot valsts aviācijas un lidojumu drošības politiku.

CAA ir noteikusi attiecīgus stratēģiskos mērķus uz kuriem ir jāvirzās:

Lidojumu drošums

Sadarbībā ar nozares uzņēmumiem sasniegt un uzturēt lidojumu drošuma līmeni, kurš nav zemāks kā parējās ES dalībvalstīs.

Aviācijas drošība

Nodrošināt Eiropas Savienības un citām starptautiski noteiktām avio drošības prasībām atbilstošu avio drošības pasākumu pilnīgu ieviešanu Latvijas Republikā cīņai pret nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā.

CAA kopīgais mērķis

Nodrošināt Eiropas Savienības un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) prasību izpildi tādējādi garantējot atbilstošu drošu un kvalitatīvu lidojuma drošuma līmeni. To panāk sertificējot un uzraugot aviācijas nozarē iesaistīto personālu un organizācijas.

CAA struktūra un funkcijas pievienotas pielikumā.

2. CAA darbības rezultāti

2.1. Galvenās prioritātes un to īstenošana

Saskaņā ar Transporta attīstības pamatnostādņēm 2021. - 2027. gadam Latvijā tiek nodrošināts lidojumu drošības līmenis, kas atbilst starptautiskajiem standartiem (ICAO un Eiropas Savienības), un nav zemāks kā citās Eiropas Savienības valstīs.

Atbilstoši noteiktiem mērķiem Valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra” darbības stratēģijā 2022. - 2027. gadam plānošanas ciklam, 2024. gadā tika īstenotas šādas galvenās prioritātes:

► Aviācijas personāla un organizāciju sertifikācija, apstiprināšana, periodiska uzraudzība un sertifikātu derīguma termiņa pagarināšana šādās jomās:

- gaisa kuģu ekspluatācija;
- gaisa kuģu lidojumu derīgums;
- gaisa kuģu tehniskā apkope;
- lidlauku ekspluatācija un drošība;
- aviācijas personāls;
- aeronavigācijas pakalpojumi;
- bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma uzraudzība;

► Aviācijas drošības uzraudzība LR cīņai pret nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā;

- Civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma uzraudzība;
- ES regulu un direktīvu īstenošana attiecībā uz civilās aviācijas darbību Latvijā.

2.1.1. Gaisa kuģu ekspluatācijas uzraudzība

CAA komerciālās un vispārējās nozīmes aviācijas darbības uzraudzībā ir 6 komerciālie gaisa transporta ekspluatanti (A/S “Air Baltic Corporation, SIA “SmartLynx Airlines”, A/S “Raf-Avia”, SIA “GM Helicopters”, A/S “Union Aviation”, SIA “GetJet Airlines Latvia”), 6 deklarētās organizācijas (SIA “Meža īpašnieku konsultatīvais centrs”, SIA “mansPilots”, SIA “Eluas”, SIA „Wings 4 Sky Group”, SIA “GeoFly Latvia”, SIA “Airkargo”), un ap 50 vispārējās nozīmes aviācijas ekspluatanti, ieskaitot mācību organizācijas, kā arī visi vispārējās nozīmes aviācijas individuālie gaisa kuģu īpašnieki. Gaisa kuģu ekspluatantu un organizāciju uzraudzība tiek veikta atbilstoši izstrādātajam uzraudzības ciklam, ņemot vērā gaisa kuģu ekspluatanta vai organizācijas iepriekšējo inspekciju un auditu rezultātus, darbības specifiku un saistītos riskus kā tas ir noteikts pamatregulā un tās īstenošanas noteikumos. Komerciālās nozīmes aviācijas darbības uzraudzības jomā 2024. gadā, tika veikti sertificēšanas un pastāvīgas uzraudzības uzdevumi organizācijās, saskaņā ar Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regulas (ES) Nr.965/2012 ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr.216/2008 prasībām, Gaisa kuģu ekspluatantu darbības uzraudzības programmu ietvaros tika veikti 35 auditi un 16 inspekcijas t.sk. A/S “Air Baltic Corporation” 4 auditi un 3 inspekcijas, SIA “SmartLynx Airlines” 10 auditi un 4 inspekcijas, A/S “Raf-Avia” 9 auditi un 6 inspekcijas, SIA “GM Helicopters” 4 auditi, SIA “Union Aviation” 13 auditi un SIA “GetJet Airlines Latvia” 3 auditi un 3 inspekcijas.

Deklarēto organizāciju darbības uzraudzības programmu ietvaros tika veiktas inspekcijas t.sk.: SIA “Meža īpašnieku konsultatīvais centrs”, SIA “GM Helicopters”, SIA “mansPilots” , SIA “Eluas” un SIA „Wings 4 Sky Group”.

Savas kompetences ietvaros Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa ir veikusi drošības tendenču analīzi. Tika ņemta dalība EASA “Analītiķu tīkla” (Network of Analysts) grupā, NEFAB drošības informācijas darba grupā, kā arī tika ņemta dalība Gaisa drošības komitejas (ASC – melnā saraksta) darbībā.

2024. gadā tika nodrošināta pastāvīga GKE ekspluatantu drošuma izpildes indikatoru (SPI) uzraudzība, tika apkopota statistika atgadījumiem civilajā aviācijā. Ziņotie atgadījumi tiek reģistrēti Eiropas koordinācijas centra atgadījumu ziņošanas sistēmas (turpmāk – ECCAIRS) datu bāzē. Datu bāzē ir reģistrēti atgadījumi (gan brīvprātīgi, gan obligāti ziņojami): incidenti, nopietni incidenti un aviācijas nelaimes gadījumi. 2024. gadā ECCAIRS tika ievadīti vairāk kā 1100 ziņojumiem par šādiem atgadījumiem. Kopā apstrādāti vairāk nekā 1300 ziņojumu par atgadījumiem, kā arī izvērtēta informācija par turpmākajām darbībām, ziņošanas kultūra tiek nodrošināta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 14. aprīļa Regulu (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK. Veikta pastāvīga drošības tendenču analīze un informētas atbilstošās struktūrvienības. Īstenota analīze, apkopota informācija par Latvijas CAA ziņojumu par atgadījumiem civilajā aviācijā datu bāzē iekļautajiem atgadījumiem un sniegta informācija sabiedrībai, lai pilnveidotu civilās aviācijas drošību un drošumu. Eiropas līmenī tiek aktualizēts jautājums par situāciju ar agresīviem pasažieriem, kas pārrunāts ECAC NETCOM7 sanāsmē un plānots pievērsties ECAC NETCOM8 darba grupā 2025. gada maijā.

Vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu ekspluatācijas jomā par 2024. gadu atbilstoši uzraudzības plānam:

- Veiktas 5 inspekcijas sakarā ar masu pasākumiem, t.sk. aviācijas skatēs vispārējās nozīmes aviācijas lidlaukā "Limbaži", starptautiskajā lidostā "Liepāja", Ādažos, Planieru salidojums Cīravā, Balonu svētki Kandavā;

- Veiktas gaisa kuģu ekspluatantu lidojumu drošības uzraudzība sekojošās bāzēšanās vietās: Gaisa pārvadājumu lidlaukā Liepāja, Vispārējās aviācijas lidlaukos : Ventspils, Cēsis, Ikšķile, Limbaži, Ādaži, Lidostā "Jūrmala", lidlaukā “Sola”;

Gaisa kuģu salona drošības jomā notiek aktīva darbība arī Eiropas Komisijas 2006. gada 6. jūlija Regulas (EK) Regulas Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu īstenošanā. 2024. gadā veikts aviokompāniju mājaslapu izvērtējums attiecībā uz nepieciešamās informācijas nodrošināšanu.

Galvenais instruments ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšanai Eiropas Savienībā ir ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšana programma (turpmāk -SAFA). SAFA programmas inspekcijas tiek veiktas uz Eiropas Savienības vai Eiropas ekonomikas zonas dalībvalsts gaisa kuģiem, kā arī uz trešo valstu gaisa kuģiem, lai pārliecinātos par to atbilstību starptautiskajām lidojumu drošības prasībām. Informācija tiek apkopota Eiropas Savienības SAFA programmas datu bāzē. 2024. gadā tika veikta inspekciju uzskaitē un plāna kontrole kā arī plānā noteiktais tika izpildīts, vismaz 25% prioritāras inspekcijas. Veiktas 35 SAFA/SACA inspekcijas saskaņā ar plānu, iekļaujot sešas alkohola pārbaudes. 2024. gadā trijiem

inspektoriem tika pabeigts OJT, vienam inspektoram veikta sākotnējā teorētiskā apmācība un vienam inspektoram veikta periodiskā apmācība.

Informācija par ekspluatantu gaisa kuģu skaitu un lidojumu skaitu ir atspoguļota 1. tabulā

1. tabula

Nr	Aviokompānijas	Lidojumu skaits					Gaisa kuģu skaits				
		2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
1	A/S "Air Baltic Corporation"	2234 2	2396 1	4769 7	4411 3	69401	36	45	42	46	49
2	SIA "SmartLynx Airlines"	1455	7346	1295	1721 4	23408	11	14	20	21	24
3	A/S "Raf-Avia"	1742	1959	1564	1314	1154	5	6	5	5	5
4	A/S "Union Aviation"		99	1262	1551	1659		3	9	10	11
5	GetJet Airlines Latvia SIA GKEA			21	1184	670			1	1	1
6	SIA "GM Helicopters"	2099	162	330	625	171	8	6	3	3	3
Nr	Deklarētās organizācijas	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
1	SIA "Meža īpašnieku konsultatīvais centrs"	305	380	415	370	219	4	4	5	6	5
2	SIA "Wings 4 Sky Group"	0	802	265	227	457	2	2	11	4	11
3	SIA "mansPilots"	106	141	222	145	147		3	2	3	4
4	SIA "ELUAS"			82	64	92				1	3
5	SIA "Airkargo"			153	176	60				3	1
6	SIA Geo Fly			590	527	599				7	6

2.1.2. Gaisa kuģu lidojumu derīguma uzturēšanas un to tehniskā apkopes uzraudzība

Latvijas Republikas civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā uz 2024. gada 30. decembri reģistrēti 378 gaisa kuģi. 2024. gadā gaisa kuģu reģistrā reģistrēti 30 jauni gaisa kuģi un no reģistra izslēgti 30 gaisa kuģi. Veikta viena izmaiņa gaisa kuģu reģistrācijas apliecībā.

Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēto gaisa kuģu lidotspējas uzraudzības jomā veiktas sekojošas darbības: izsniegti 16 jauni lidojumderīguma sertifikāti un 12 lidojumderīguma pārbaudes sertifikāti (ARC), izsniegtas 21 lidošanas atļaujas (EASA Part 21) un 5 speciālās atļaujas lidojumu veikšanai (Ministru Kabineta Noteikumu Nr. 573 ietvaros). Gaisa kuģu lidojumderīguma apsekošanas programmas ietvaros veiktas 15 inspekcijas. Apstiprinātas 4 jaunas tehniskās apkopes programmas un 11 grozījumi tehniskās apkopes programmās. Veiktas 49 gaisa kuģu, uz kuriem neattiecas ES regulas, inspekcijas un 49 apliecību par derīgumu lidojumiem izsniegšanas un to darbības termiņu pagarināšanas procedūras.

Gaisa kuģu tehniskās apkopes organizāciju uzraudzībā 2024. gadā apstiprināta 1 jauna tehniskās apkopes organizācija "SIA Airside Maintenance Group". Izvērtētas un apstiprinātas 13 izmaiņas organizāciju darbībā. Veikti 12 līnijas staciju auditi, 10 starpauditi un 10 auditi organizāciju darbības uzturēšanā, 7 auditi pārvaldības sistēmu ieviešanai organizācijās. Izvērtētas un apstiprinātas 29 izmaiņas organizāciju darbības pašraksturojumos (MOE).

Apvienotās Lidojumderīguma organizācijas (Part CAO) Valsts robežsardze darbības uzraudzības jomā izvērtēta un apstiprināta 1 izmaiņa organizācijas darbībā.

Gaisa kuģu lidojumderīguma vadības organizāciju uzraudzības jomā veikti visi nepieciešamie auditi un analizēta visu 10 organizāciju darbība kā arī veikti 5 auditi organizācijas izmaiņu izvērtēšanai un apstiprināšanai. Veikti 4 starpauditi un 4 auditi organizāciju darbības uzturēšanā un 1 speciālais A/S RAF-Avia audits. Izvērtētas un apstiprinātas 18 izmaiņas organizāciju darbības pašraksturojumos (CAME).

Gaisa kuģu (to sastāvdaļu un komponentu) ražošanas organizāciju SIA AeroKnow un SIA Baltic3D uzraudzības jomā veikti 6 auditi par atbilstību Part 21 G apakšdaļas nosacījumiem t. sk. 2 pilni starpauditi, 2 auditi darbības uzturēšanai un 2 auditi izmaiņu veikšanai organizāciju darbībā.

Informācija par reģistrētajiem gaisa kuģiem ir apkopota 2. tabulā.

2.tabula

Gaisa kuģi	2020	2021	2022	2023	2024
Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu (MTOM) 5701 kg un vairāk	59	72	81	89	93
Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu (MTOM) līdz 5700 kg	126	129	135	136	138
Helikopteri	25	24	21	20	20
Planieri	24	24	23	23	23
Karstā gaisa baloni	29	33	34	35	35
Amatierbūves gaisa kuģi	62	55	62	67	69
<i>Kopā:</i>	325	337	356	370	378

2.1.3.Lidlauku ekspluatācija un drošība, lidlauku ekspluatantu darbības uzraudzība

Uz 2024. gada 31.decembri Latvijā kopumā sertificēti:

- 2 gaisa pārvadājumu lidlauki – Rīga, Liepāja;
- 5 vispārējās aviācijas lidlauki – Ikšķile, Cēsis, Limbaži, Ādaži, Ventspils;
- 5 vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki – M Sola, Ludza ASOP, Čiekuri, Kļauģu Muiža, Heliport Nākotne.

Vispārējās aviācijas helikopteru lidlaukam Kļauģu Muiža apliecības darbība apturēta kopš 2022. gada. Savukārt vispārējās aviācijas helikopteru lidlauka Nogale ekspluatants 2024. gadā nolēma lidlauka sertifikāciju neturpināt, līdz ar to apliecības darbības termiņš netika pagarināts.

Iesniegumi jaunu lidlauku sertificēšanai nav saņemti, lai arī ik pa laikam ir interese tādus izveidot un sertificēt. 2024. gadā no Jelgavas valstspilsētas pašvaldības tika saņemts pieprasījums veikt lidlauka inspekciju, lai novērtētu situāciju dabā un sniegtu norādes lidlauka sakārtošanai, ja tiks plānots to sertificēt. Tāpat arī tika izvērtēts un saskaņots iesniegtais “Daugavpils lidlauka un pieguļošās teritorijas attīstība” būvprojekts un tajā paredzētie lidlauka risinājumi.

Lai novērtētu lidlauku drošībai kritisko elementu (lidlauku iekārtas, lidlauka plānojums, lidlauku dienestu un personāla atbilstība standartiem un praksei, veicamo procedūru atbilstība lidojumu drošības prasībām) atbilstību Eiropas Komisijas 2014. gada 12.

februāra Regulas (ES) Nr. 139/2014, ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, un Latvijas Republikas Ministru kabineta 2006. gada 1.augusta noteikumu Nr.635 „Noteikumi par civilās aviācijas lidlauku izveidošanu, sertifikāciju un ekspluatāciju” prasībām, sertificēto lidlauku ekspluatācijas uzraudzības programmas ietvaros 2024. gadā tika veikti 4 plānoti auditi un 2 plānotas iepriekš nepieteiktas inspekcijas gaisa pārvadājumu lidlaukos, un 9 inspekcijas vispārējās aviācijas lidlaukos, t.sk. helikopteru lidlaukos.

Pārskata periodā lidlauku ekspluatācijā un infrastruktūrā konstatēta 21 neatbilstība gaisa pārvadājumu lidlaukos un 6 neatbilstības vispārējās aviācijas lidlaukos. Gaisa pārvadājumu lidlaukiem slēgta 21 neatbilstība, savukārt vispārējās aviācijas lidlaukiem, t.sk. helikopteru lidlaukiem, slēgtas 4 neatbilstības.

2024. gadā tika izskatīti 15 izmaiņu iesniegumi lidlauka ekspluatācijā un infrastruktūrā gaisa pārvadājumu lidlaukos, un 8 izmaiņu iesniegumi vispārējās aviācijas lidlaukos, t.sk. helikopteru lidlaukos.

Turpinot darbu pie iekšējo uzraudzības procesu uzlabošanas, 2024. gadā Lidlauku standartu un drošības daļas uzraudzības rokasgrāmatā tika veikti dažādi papildinājumi, kā arī aktualizētas kontrolkartes, ņemot vērā aktuālās prasības lidlauku jomā. Tāpat arī aktualizēta inspektoru mācību programma, īstenojot Valsts civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma programmā noteiktās aktivitātes un ņemot vērā izmaiņas normatīvajos aktos.

Sadarbībā ar pašvaldībām lidlauku izveidošanas, teritoriju plānošanas un lidojumu drošību ietekmēt spējīgu objektu izveidošanas un ekspluatācijas jomā izskatīti 7 saistītie iesniegumi.

2024. gadā izskatīti 128 saistītie iesniegumi par gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecības, ierīkošanas un izvietojuma saskaņošanu visā Latvijas teritorijā. No visiem iesniegumiem gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecība, ierīkošana un izvietojuma saskaņota 33 gadījumos, pārējie atzīti par gaisa kuģu lidojumu drošību neietekmējošiem.

2.1.4. Aviācijas personāla sertificēšana

CAA 2024. gadā veica aviācijas personāla sertificēšanu, šādās kategorijās:

- gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļi;
- gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls;
- gaisa satiksmes vadības dispečeri.

Teorētisko zināšanu eksāmeni tiek atjaunoti periodiski tiklīdz kā EASA izstrādājusi atjauninājumus vai mainās spēkā esošais regulējums. Visa teorētiskā eksaminēšana tiek pārcelta tikai uz elektronisko eksaminēšanu. Papildus ir atjaunota LPLUS eksaminēšanas sistēma un sistēmā tiek atjauninātas un papildinātās nepieciešamās eksaminēšanas kategorijas. 2024. gadā EASA teorētisko eksāmenu Centrālās datu bāze (ECQB) ieviesta saskaņā ar ieviešanas ciklu, sadarbībā ar LPLUS ražotāju, eksaminēšanas sistēma tiek atjaunināta regulāri, jebkuru ECQB izmaiņu ieviešana tiek nodrošināta mēneša laikā kopš to publicēšanas. Gada laikā ieviestas 3 jaunas ECQB datu bāzes versijas, izvērtēti ap 70 jautājumiem un tiek izmantota aktuālās ECQB 2024 3 izmaiņas. Eksaminēšana tiek nodrošināta regulāri saskaņā ar plānoto sesiju grafiku, visām apliecību kategorijām, kuras tiek

apmācītas Latvijā. Nacionālo apliecību kategorijām eksaminēšana tiek nodrošināta arī latviešu valodā. 2024. gadā veiktas 1358 teorētisko zināšanu pārbaudes un pakalpojums kopā sniegts 212 studentiem. Veiktas 10 lidojumu eksaminētāju pārbaudes pēc pieprasījuma gan gaisa kuģī, gan lidojumu simulācijas trenāžierī (turpmāk-FSTD).

Atbilstoši Komisijas 2011. gada 3. novembra Regulas (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, PART-FCL sadaļas prasībām un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 754, tika nozīmētas 225 lidojumu prasmju pārbaudes dažādu apliecību un kvalifikāciju iegūšanai. Eksaminētāju kompetenču prasmju pārbaudes notiek saskaņā ar pieprasījumu. Pārbaudes ir veiktas gan FSTD, gan gaisa kuģos.

Saskaņā ar Regulas (ES) 1178/2011 un Ministru kabineta 2021. gada 16. novembra noteikumu Nr. 754/2021 Civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļu sertificēšanas noteikumu prasībām un procedūrām izdotas kopā 256 apliecības, no kurām 127 pirmreizēji. Saskaņā ar pieprasījumu veikti 68 kvalifikācijas atzīmju derīguma pagarinājumi un atjaunošana esošajās apliecībās.

Nodrošināta citu valstu izdoto pilotu apliecību atzīšana atbilstoši Komisijas deleģētās 2020. gada 4. marta Regulas Nr.2020/723, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par trešās valsts izdotu pilotu sertifikātu akceptēšanu un groza Regulu (ES) Nr. 1178/2011 un Ministru kabineta noteikumu Nr.225 prasībām. Validācijas un konvertācijas procesā izdotas 2 validācijas, pagarinātas 18 validācijas, 6 konvertācijas, uzsāktas 7 validācijas/ konvertācijas lietas.

Nodrošināta "Tehniskās īstenošanas procedūras: Licencēšana (TIP-L) starp FAA ASV un EASA" noteikto apliecību un kvalifikāciju atzīšana kā rezultātā procesā ir 1 lieta. Standartizēti eksaminētāji par BASA prasībām un eksaminēšanas procesu.

Gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu derīgās apliecībās veikti attiecīgi 62 ieraksti par radiosakaros izmantojamās valodas zināšanu līmeni (obligāta - angļu valoda; cita valoda pēc pieprasījuma).

Aviācijas personāla sertificēšanas daļā audita plāni tiek sastādīti balstoties uz organizāciju risku izvērtējumu. Pēc sastādītā 2024. gada auditu un inspekciju plāna veikti mācību organizāciju ikgadējie auditi, kopā izvērtēti 4 DTO ikgadējie pārskati un veikti 3 auditi, ieskaitot perona un instruktora pārbaudi. Veikti 4 ATO auditi ieskaitot 3 perona inspekcijas un 2 instruktoru pārbaudes kā arī veiktas neplānotas inspekcijas. Kā arī veikti 1 pārbaude un 1 instruktoru uzraudzība saskaņā ar 2020. gada 9. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.373.

Veikti pēc pieprasījuma 2 deklarēto mācību organizāciju (DOT) "X-treme 3D" un "SPĀRNI V" rokasgrāmatu un deklarāciju izmaiņu izvērtēšana. Izskatītas vairāk kā 50 dažādas mācību organizāciju iesniegtās izmaiņas. Sertificēta 1 jauna deklarētā mācību organizācija.

2024. gadā organizēta un nodrošināta FSTD uzraudzība, sertifikācija un veiktas 5 FSTD ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes. Sertificēts 1 jauns FFS BD500-300.

Informācija par aviācijas personāla izsniegtajām apliecībām ir apkopota 3. tabulā.

Aviācijas personāla kategorijas	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļi:						
privātpiloti (PPL)	138	149	174	183	191	211
komercpiloti (CPL)	202	204	219	257	287	328
avioliņiju transporta piloti (ATPL)	355	372	380	408	441	479
lidotāji inženieri (F/EL)	24	23	20	7	7	5
planiera piloti (GPL)	5	5	9	10	10	13
brīvā gaisa balona piloti (FBPL)	12	12	15	21	24	25
motodeltaplāna piloti (HG/HMG)	63	70	79	54	63	73
ārzemju piloti, kam izsniegti derīguma sertifikāti	5	3	2	2	21	20
Kopā :	828	849	906	942	1044	1154
Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls:						
Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāla apliecības	443	442	446	535	615	697
Gaisa satiksmes vadības dispečeri:						
Sertificēti dispečeri kopā	91	91	99	100	94	88
Kvalifikācijas atzīmes:						
Pieejas gaisa satiksmes dispečeri	32	33	32	32	31	31
Gaisa satiksmes centra dispečeri	57	60	57	53	47	39
Torņa dispečeri	25	29	29/11	39	37	42
Kopā kvalifikācijas atzīmes:	114	122	129	124	115	112
Gaisa satiksmes dienesta operatori AFISO Liepājas FIC (LGS)	23	22	23	19	19	19

2024. gadā Gaisa kuģu tehniskās apkopes personālam atbilstoši Komisijas 2014. gada 26. novembra Regulai (ES) Nr. 1321/2014 par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu, izvērtēti 121 dokumenti par gaisa kuģu tehniskās apkopes licences izsniegšanu vai grozīšanu. Izsniegtas 81 jauna licences vai veikti grozījumi esošajās licencēs.

Veikta visu sešu (Rīgas aeronavigācijas institūts, Transporta un sakaru institūts / Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs, SIA Triteks, Rīgas Tehniskās universitātes Transporta un mašīnzinību fakultātes Aeronautikas institūts, SIA Air Baltic Training un SIA OS Technics) apstiprināto tehniskās apkopes personāla mācību organizāciju darbības uzraudzība. Veikti 8 auditi par atbilstību Part 147 prasībām un 1 audīts eksaminācijai ārpus apstiprinātām vietām.

2024. gadā atbilstoši Komisijas 2015. gada 20. februāra Regula (ES) Nr. 2015/340 prasībām kopumā tika pagarinātas/atjaunotas 120 ATCO/AFISO kvalifikācijas atzīmes, izsniegtas jaunas 10 dispečeru studentu un 5 dispečeru licences.

2.1.5. Aviācijas personāla veselības pārbaudes

Aviācijas medicīnas daļas galvenos uzdevumus nosaka:

- Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, un arī
- Komisijas 2015. gada 20. februāra Regula (ES) Nr. 2015/340, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011.

Aviācijas medicīnas daļa ir atbildīga par aviācijas medicīnas normatīvo aktu prasību piemērošanu un to izpildes kontroli, tai skaitā, aviācijas medicīnas auditu un inspekciju veikšanu, aviācijas personāla veselības stāvokļa rezultātu novērtēšanas, attiecīgu medicīnisko atzinumu un veselības apliecību atbilstību prasībām, aviācijas medicīnas datu bāzes un dokumentācijas uzturēšanu, kā arī preventīvo pasākumu izstrādāšanu iespējamo riska faktoru novēršanai.

Informācija par aviācijas personālam izdotajām, apturētajām un atteiktajām veselības apliecībām un medicīniskiem atzinumiem apkopota 4. tabulā.

4. tabula

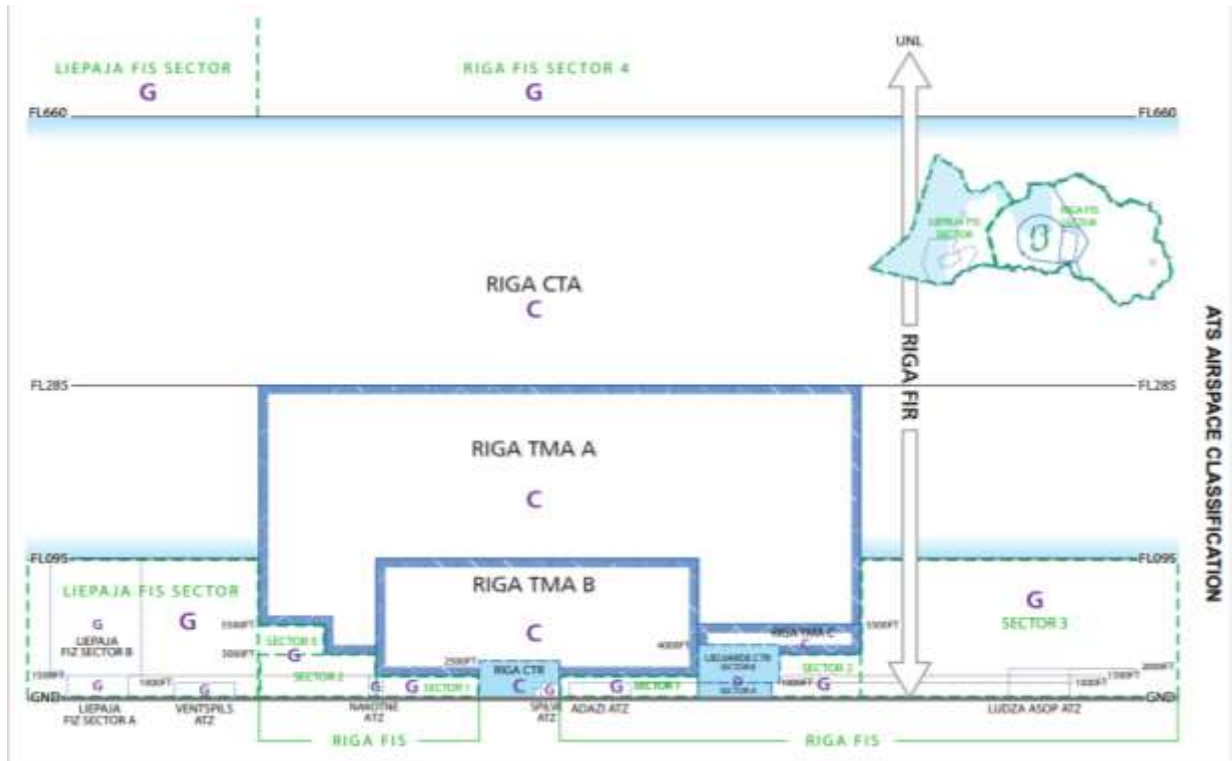
Aviācijas personāla kategorijas	2019	2020	2021	2022	2023	2024
I klases veselības apliecības	838	737	745	911	1203	1172
II klases veselības apliecības	81	91	148	93	123	78
III klases veselības apliecības	75	69	77	73	81	75
LSAL veselības apliecības	419	268	329	524	520	656
LAPL klases veselības apliecības	n/a	n/a	n/a	n/a	3	4
Apturētas vai atteiktas veselības apliecības	167	27	33	15	15	24
Kopā:	1580	1192	1332	1601	1945	1985
T.sk., sekundārās veselības pārbaudes	3	1	3	4	9	13
T.sk., nosūtīta uz ārvalstīm medicīniskā informācija	183	120	170	27	36	61
Saņemta no ārvalstīm medicīniskā informācija	149	128	43	158	205	253

2024. gadā veikta desmit ārstu aviācijas medicīnas ekspertu un divu aviācijas medicīnas centru darbības uzraudzība. Saskaņā ar aviācijas veselības apliecību izdošanas, apturēšanas un atjaunošanas procedūru, 2024. gadā veselības apliecības un medicīniskās izziņas izdotas 1985 personām. No ārvalstīm saņemta un izvērtēta medicīniskā informācija un aviācijas personāla medicīnisko pārbaūžu rezultāti 253 personām, savukārt, uz ārvalstīm nosūtīta aviācijas medicīniskā dokumentācija un atzinumi par 61 personu.

2.1.6. Aeronavigācijas pakalpojumu drošuma uzraudzība

ANS daļa veic aeronavigācijas (ATS, MET, CNS, SAR) un gaisa satiksmes pārvaldības (ASM, ATS, ATFM), lidojumu procedūru izstrādes (FPD), gaisa telpas dizaina

(ASD) Rīgas Lidojumu informācijas rajonā, kas attēlots 1.attēlā, kā arī gaisa satiksmes vadības dispečeru un informatīvā dienesta operatoru mācību organizāciju uzraudzību.

1.att. aeronavigācijas un gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība Rīgas lidojumu informācijas rajonā (AIP LATVIA, ENR 1.4.1. ATS AIRSPACE CLASSIFICATION, 20.04.2024.)

2024. gadā ANS daļa turpināja īstenot uzraudzības plānā noteiktos uzdevumus, saskaņā ar Komisijas 2017. gada 1. marta Īstenošanas Regulas (ES) Nr. 2017/373, ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011 (turpmāk – regula 2017/373), prasībām un saistošajām EASA vadlīnijām un ieteikumiem, un ņemot vērā spēkā esošās ES tiesību aktu prasības un ICAO standartus.

Uzraudzības funkcijas pildīja 8 darbinieki, pēc nepieciešamības piesaistot citu daļu darbiniekus padziļinātākai jautājumu izpētei un atbilstoši katras daļas kompetencei, kā arī tika sniegts ekspertu un uzraudzības atbalsts citām CAA uzraudzības daļām. Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību militārajā lidlaukā EVGA (Lielvārde), vai, lai izskatītu citus civilmilitāros lidojumu drošumu saistītos jautājumus ANSD sadarbojās ar Militārās aviācijas administrāciju (MAA) noslēgtās CAA un MAA vienošanās ietvaros, kā arī piedalījās visaptverošas valsts aizsardzības mācībās NAMEJS, sniedzot atbalstu NBS Gaisa spēkiem.

Kopā ar Eirokontroli 2024. gada martā tika pabeigts darbs arī pie ikgadējā Latvijas navigācijas plāna (LSSIP) izstrādes, kas tika koordinēts ar LVGMC, LGS, "Starptautiskā lidosta "Rīga" un MAA. LSSIP nodrošina gan atgriezenisko saiti, gan informācijas sniegšanu par Latvijas uzraudzības iestādes, ATM/ANS pakalpojumu sniedzēju, lidlauku un gaisa telpas lietotāju detalizēti plānotajiem pasākumiem ATM Master Plan, SESAR, ES tiesību aktu un EASA Lidojuma drošuma plāna ieviešanai.

Aktīvi tika turpināta dalība iepriekš plānotajās sanāksmēs ICAO, EASA, Eirokontroles un citās platformās klātienēs un attālinātā formātā. Dalība EASA Tematiskajās VALSTS AĢENTŪRAS "CIVILĀS AVIĀCIJAS AĢENTŪRA" PUBLISKAIS PĀRSKATS 14 2024.GADS

padomdevēju grupās, EASA U-Space Task Force, National Supervisory Authority (NSA) darba grupās, ICAO EURNAT reģiona EASPG, SAR TF un MET, AIS/AIM, CNS, RASARAC u.c. apakšgrupās, kā arī Eirokontroles Aviācijas Krīzes Koordinācijas darba grupā (EACCC). EACCC23 ikgadējās galda mācībās tika piesaistītas arī Latvijas ATM/ANS pakalpojumu sniedzēji, aviokompānijas un lidostas, lai varētu izvērtēt kosmosa laika apstākļu ietekmi uz gaisa satiksmes tīklu. Papildus, tika izskatīti riski lidojumu drošumam, kas rodas no dažādu objektu ienākšanas zemes atmosfērā.

Pamatojoties uz Eirokontroles atbalstu dalībvalstīm programmas ietvaros, tika nodrošināts Eirokontroles atbalsts noguruma riska vadības pārvaldībā (FRM) gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējam LGS, kā arī sniegts Eirokontroles seminārs par LADR repozitorija (Location of an Aircraft in Distress Repository) izmantošanu Latvijā. Šis seminārs tika organizēts LR reģistrētajām aviokompānijām, SAR dienestiem un gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējam LGS, lai veicinātu ICAO standartu ieviešanu par lidaparātu pēdējās atrašanās vietas datu centralizētu apkopošanu un nekavējošu piekļūšanu šiem datiem.

Tāpat ar Eirokontroli un citām reģionālām Eiropas organizācijām ar SAR ekspertīzi, tika veiktas pārrunas un izvērtētas iespējas sniegt atbalstu SAR pilnveidošanai Latvijā, uzlabojot meklēšanas glābšanas procesus un normatīvo aktu prasības SAR koordinācijai un uzraudzības veikšanai.

2024. gadā Aeronavigācijas daļa veica virkni uzlabojumu savās iekšējās uzraudzības procedūrās, t.sk. stājoties spēkā jaunam regulējumam Regula (EU) 2023/1771, kā arī vērsās pie ATM/ANS pakalpojumu sniedzējiem par EASA drošuma vadlīniju ieviešanai.

2.1.6.1. Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzība

Pārskatot iepriekšējā gada Radiotehniskā aprīkoju uzraudzības nodaļas (RTAUN) darbības rezultātus, var secināt, ka 2024. gads ir bijis pietiekami veiksmīgs, gan no uzraudzības, gan no iekārtu darbības viedokļa.

Pats pirmais un galvenais, ka sadarbībā ar VAS “Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk-LGS) juristiem, un ar CAA Aeronavigācijas daļas vadītājas iesaisti, izdevās panākt, ka divi pasaules monopoluzņēmumi CPDLC (datu pārraides sakari pilots-dispečers) jomā, proti SITA un ARINC, noslēdza vienošanās par sakaru nodrošināšanu atbilstoši visām regulas 2017/373 prasībām, uz tā pamata tika slēgta 2023. gada EASA standartizācijas inspekcijas laikā paceltā neatbilstība. Tomēr, nepieciešams atzīmēt, ka ir nepieciešama šāda līguma nosacījumu izpildes kontrole uz uzraudzība nākotnē.

Saistībā ar minēto arī ir jāatzīmē, ka ņemot vērā, ka 2024. gads ir bijis diezgan saspringts, un ņemot vērā, ka tikai šī gada beidzamajā mēnesī, izdevās aizpildīt Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzības nodaļas vecākā inspektora vakanci, kas nozīmēja arī cilvēkresursu trūkumu nodaļā, līdz ar to nācās pārcelt iepriekš plānoto Regulas (ES) 2017/373 VIII. Pielika (Part-CNS) auditu un nākamā gada sākumu. Tomēr Regulas (ES) 2017/373 XIII. Pielikuma (Part-PERS) audits notika atbilstoši plānam iecerētajā laikā. Šī audita laikā neatbilstības netika konstatētas. ņemot vērā Part-PERS un iepriekšējo PART-CNS auditu rezultātus, 2024. gadā plānotā audita pārcelšana par pāris mēnešiem netiek uzskatīts par uzraugāmā uzņēmuma LGS riska līmeņa paaugstinošo faktoru.

2024. gadā tika ieplānotas 8 Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzības inspekcijas, šo inspekciju laikā neatbilstības netika konstatētas.

Pārskatot regulāri saņemtos LGS ziņojumus, kādi atgadījumi, kas būtu ietekmējuši Gaisa satiksmes vadības dispečeru darbību nav konstatēti, kopumā tika no radiotehniskā aprīkojuma iekārtu darbības viedokļa 2024. gads bija pietiekami sarežģīts, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Šī gada laikā tika saņemti 23 paziņojumi par radiotehniskā aprīkojuma darbības traucējumiem. Vislielākais atgadījumu ziņojumu skaits skar Radiosakaru iekārtu darbību. Sakaru iekārtu darbības traucējumu atgadījumu ziņojumu skaits sasniedza 11. Īpaši vairāk tie fiksēti gada sākumā, kad sakaru nodrošināšanai tika iedarbinātas rezerves iekārtas, kas nodrošināja sakaru pakalpojuma nepārtrauktu sniegšanu. Šo atgadījumu skaitā ir iekļauts arī atgadījums ar lidostas kāda autotransporta radiostācijas instalācijas dabisko bojājumu, kaut gan tas veicināja tikai papildus trokšņa veidošanos sakaros starp autotransporta līdzekļa vadītāju un TWR dispečerdienestu. Papildus minētajiem atgadījumiem tika konstatēti trīs sakaru nodrošinājuma pārrāvumu gadījumi, bet tie bija saistīti ar lidaparātu sakaru iekārtu darbības traucējumiem, vai nekorektu to lietošanu.

Pēc radiotehniskā aprīkojuma iekārtu traucējumu daudzuma, otrajā vietā ierindojās Navigācijas iekārtas, ar 7 atgadījumiem. Starp kuriem ir viens atgadījums DME, saistībā darbības nekorekto indikāciju un 6 atgadījumiem saistībā ar ILS sistēmas darbības traucējumiem. DME atgadījuma kontekstā, tika konstatēts, ka pašas iekārtas darbība nav traucēta, bet tiek nodrošināta šīs iekārtas darbības nekorekta indikācija. Stāvokļa indikācijas sistēmas labošanai tika iesaistīta arī ražotāj rūpnīca. Pārējie 6 atgadījumi tika saistīti ar ILS sistēmas darbību, dažos gadījumos tā tika arī izslēgta no darba, par ko arī tika publicēta atbilstoša NOTAM informācija.

Pietiekami liels atgadījumu ziņojumu skaits (proti, kopumā 7) skar Gaisa satiksmes vadības sistēmas darbību, tas tiek skaidrots ar to, ka Gaisa satiksmes vadības sistēma jau ir palikusi par ļoti sarežģītu sistēmā, kurā tiek apvienoti daudz un visādi ar lidojumiem saistītie dati, kuri tiek izvadīti uz displeja dispečeram, un ņemot vērā, ka tās darbība tiek regulāri uzlabota un testēta. No saņemto atgadījumu ziņojumu viedokļa viskorektāk ir strādājušas novērošanas sistēmas, līdz ar to, vēl viens atgadījums, kas sākotnēji tika definēts, kā novērošanas iekārtas SUR atgadījums, tomēr vēlāk izrādījās, ka tas tiek attiecināms uz Gaisa satiksmes vadības sistēmas darbības kļūdu. Tomēr ir jāatzīmē, ka ņemot vērā Gaisa satiksmes vadības sistēma ir pilnība rezervēta un šīs sistēmas apkalpojošais personāls ir pieejams serveru telpā 24 stundas diennaktī un 7 dienas nedēļā, tādēļ pārtraukumi šīs sistēmā darbībā netika konstatēti.

2024. gadā RTAUN veica 14 CNS PS paziņojumu par izmaiņām (IP) patstāvīgus vērtējumus. Pārsvārā, visos gadījumos, bija pieņemti lēmumi par šo izmaiņu ieviešanas piekrišanu, pamatojoties uz IP norādītajiem argumentiem par to, ka šo izmaiņu ieviešana būs pieņemami droša, bet vienmēr norādot, ka šo izmaiņu novērtēšana un ieviešana tiks pārbaudīta turpmāko auditu vai inspekciju laikā. Tomēr trijos gadījumos tika pieprasīti visi izmaiņu apstiprinošie dokumenti pārskata veikšanai. Divos gadījumos pārskats tika veikts 2024. gada ietvaros, bet izmaiņas sakarā ar Balss sakaru sistēmu maiņu tiks vērtētas jau nākamajā gadā, atbilstoši to maiņas paredzētajam plānam. Viens no pārskatiem tika veikts sakarā ar jaunas procedūras “Paziņojums par ATM/ANS iekārtu atbilstību” ieviešanu, kas prasīja arī izmaiņas procedūrā “Izmaiņu pārvaldība”, Vēl viens zīmīgs pārskats tika veikts, saskaņā ar izmaiņām, kas tika saistītas ar Gaisa satiksmes vadības sistēmas izmaiņām sakarā ar lidaparātu identifikācijas kodēšanas ieviešanu lidojumu plānos. Tas prasīja arī pierādījumu apkopojumu, par to, ka šīs izmaiņas darbspējīgas, īpaši ņemot vērā, ka vēl divi gadi iepriekš tika konstatēta neatbilstība šajā jomā. Līdz ar to, pieņemot izmaiņas Gaisa satiksmes vadības sistēmā, tiek pieņemta arī norādītās neatbilstības korektīvo darbību ieviešana.

Pamatojoties uz saņemto gada ziņojumu par ANS iekārtu darbību 2024. gadā var secināt, ka neskatoties uz iepriekš norādītajiem ziņojumiem par atgadījumiem, pārsvarā visas iekārtas parādīja savu paredzēto funkciju pieejamību 100%, jo tas ir saistīts ar to ka pārsvarā visām iekārtām ir pilnīga vai daļēja dubultošana vai rezervēšana. Dažos gadījumos pieejamības skaitļi ir zemāki, bet jebkurā gadījumā tie nav zemāku par 99,83%. Zemākos rādītājus uzrāda radaru pieejamības koeficienti, bet arī skaidrojams ar vēsturisko pieredzi, jo dažu tehnisko apkopju ietvaros nākas pilnībā atslēgt noteikto radaru.

Attiecībā uz GNSS (proti GPS) signālu traucējumu pamata, šo signālu pieejamība svārstījās no 99,03% Liepāja, līdz 99,44% Rīgā. Tomēr, nepieciešams konstatēt, ka ņemot vērā ka PBN procedūras pamatā balstās uz GPS signālu esamību, to izmantošana raisa noteiktu satraukumu. Pārskatot sakaru veikspējas prasību (RCP) rādītājus, kas saistīti ar pilots-dispečers sakaru nodrošināšanu un to pārrāvumiem, tad jāmin sakaru veikspējas prasības (RCP), kas datu pārraides sakariem Latvijā ir noteikts kā RCP-240, bet mobilo ļoti augsto frekvenču (VHF) mobilo balss sakaru gadījumā ir noteikts kā RCP-60, kur ciparos tiek izteikts maksimāli iespējamais sakaru pārrāvumu ilgums sekundēs. Varam secināt, ka šie rādītāji tiek izpildīti ar labu rezervi, tā vidējais sakaru pārrāvums balss sakaros ir 9,7 sekundes, bet datu pārraides sakaros ar 99% varbūtību tas sasniedz 140,5 sekundes, skaitot uz vidēji vienu lidojuma stundu Rīgas LIR. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, datu pārraides ziņojumu kavējums ir nedaudz, bet tomēr palielinājies gandrīz par 4 sekundēm.

Tomēr kopumā var secināt, ka CNS iekārtām paredzēto funkciju izpilde tika nodrošināta visa 2024. gada garumā, un, ņemot vērā arī iekārtu vismaz dubulto un pat vairākkārtējo rezervēšanu CNS PS pienācīgi nodrošināja savu pakalpojumu kvalitatīvu izpildi.

2.1.6.2. Gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība

2024. gadā Gaisa satiksmes pārvaldības nodaļa (turpmāk – GSPN), sadarbībā ar pārējām ANS daļas iesaistītajām nodaļām, izskatīja 78 dažāda rakstura gaisa satiksmes pārvaldības izmaiņu pieteikumus, pēc nepieciešamības veica riska izvērtējumus izskatot arī ar izmaiņu paziņojumiem saistošos dokumentālos LGS izmaiņu drošuma novērtējumus. Ņemot vērā, ka atsevišķi NBS, Valsts Robežsardzes, civilās aviācijas un paaugstināta riska bezpilota gaisa kuģu lidojumu un gaisa telpas izmantošanas pieteikumi mijiedarbojās ar LGS sniegtajiem pakalpojumiem, LGS Izmaiņu paziņojumu un saistošo LGS drošuma novērtējumu izskatīšanu GSPN veica kopā ar trešo pušu gaisa telpas izmantošanas pieteikumiem. Tādējādi, ietekme uz lidojumu drošumu trešo pušu aktivitātēm gaisa telpā tika izskatīta gan no LGS pakalpojumu drošuma un lidojuma drošuma puses, kas ir CAA kompetencē, atbilstoši spēkā esošajiem ES un nacionālajiem tiesību aktiem Latvijas Republikas gaisa telpā. Gaisa telpas izmantošanas pieprasījumi ārpus Latvijas Republikas gaisa telpas, bet Latvijai deleģētajā Rīgas Lidojumu informācijas rajonā, tika izskatīti atbilstoši ICAO Čikāgas konvencijas 2. un 11. pielikumos noteiktajam.

Gaisa satiksme vadības dispečeru un informatīvā dienesta operatoru apmācību organizāciju (MO) izmaiņu uzraudzības ietvaros tika izskatītas 10 dažādas izmaiņas un sniegtas konsultācijas jaunu procesu uzsākšanai, to atbilstības nodrošināšanai ES tiesību aktu prasībām. Gaisa telpas pārvaldības uzraudzības ietvaros tika izskatīti vairāk kā 75 dažāda rakstura gaisa telpas struktūras izmaiņu un gaisa telpas izmantošanas pieprasījumi, ieskaitot bezpilota gaisa kuģa gaisa telpas izmantošanas pieprasījumus, lāzeru starojumus, gaisa

balonu, aviācijas skates iesniegumus, kā arī NBS un drošības iestāžu pieteikumus. Paralēli, tika izskatīti dažāda rakstura Ārlietu ministrijas valsts gaisa kuģu pārlidojumi, papildus arī tehniskās apkopes lidojumi, kā arī sniegts atbalsts Satiksmes ministrijai privāto un komercaviācijas lidojumu pieteikumu izskatīšanā. Tika izsniegtas atļaujas 18. novembra parādei, Tet Rally Latvia WRC, Baltic Airshow Liepājā, aviācijas skatei Spilvē. Izstrādāta un apstiprināta jauna LGS/NBS un VRS trīspusējā procedūra par gaisa telpas elementu izveidošanu aizsardzības un glābšanas pasākumu gadījumā (ārkārtas gadījumi), atbilstoši MK noteikumu Nr. 26 "Gaisa telpas pārvaldības kārtība, gaisa telpas struktūra un tās mainīšanas kārtība" 20.1 panta prasībām.

Papildus pie gaisa telpas pārvaldības, stājoties spēkā MK noteikumiem Nr.248 par UAS ģeogrāfiskajām zonām, GSPN, izmantojot www.drz.lv lietotni, 2024.gada beigās nodrošināja AIP zonu transformāciju validējot un apstiprinot iesniegtos datus.

Lai nodrošinātu Baltijas patrulējošo gaisa kuģu uzņemšanu Lielvārdes militārajā lidlaukā 2024. gada martā, tai skaitā QRA izpildei no Lielvārdes lidlauka, GSPN sadarbībā ar pārējām ANS un CAA iesaistītajām nodaļām veica ANPS procedūru, AIP projektu, saistoši NBS dokumentācijas pārbaudi. Kā rezultātā 2024. gada 1.martā tika veiksmīgi uzsākta Baltijas patrulējošo gaisa kuģu uzņemšana Lielvārdes Militārajā lidlaukā, kas noslēdzās 2024. gada decembrī.

Pakalpojumu sniedzēju uzraudzības ietvaros, 2024. gadā tika veikta gaisa satiksmes vadības dispečeru (ATCO) un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru (AFISO) licenču pagarināšana, atjaunošana un izsniegšana, tika verificēti kvalifikāciju apliecinājošie dokumenti: vērtējumi, kompetences shēmas prasību izpilde, pārbaužu materiāli, mācību sertifikāti utt.

2024. gadā, stājoties spēkā izmaiņām Komisijas regulā (ES) 2015/340, tika izskatītas un atkārtoti apstiprinātas visas LGS MO un RAI MO mācību programmas, plāni un shēmas, un attiecīgi tika izdoti atjaunoti sertifikāti, tādējādi nodrošinot sniegto aviācijas personāla mācību pakalpojumu nepārtrauktību. Papildus pie plānotajām izmaiņām, tika izskatīta un apstiprināta apmācība, kas saistīta ar jauno procedūru Heliporta ieviešanai militārajā Lielvārdes lidlaukā.

Mācību organizāciju uzraudzības ietvaros tika veikti auditi LGS MO un RAI MO, lai pārbaudītu tekošo atbilstību spēkā esošajiem nacionālajiem tiesību aktiem Ministru Kabineta noteikumiem Nr.730 un Komisijas regulas (ES) 2015/340.

2024. gada drošuma uzraudzības programmas ietvaros tika veikti trīs ANSP pakalpojuma sniedzēja auditi. Paceltajām neatbilstībām tika savlaicīgi iesniegtas CAA gan plānotās korektīvās darbības, gan korektīvo darbību izpildes apliecinājumi. Uzraudzības aktivitātes militārajā Lielvārdes lidlaukā EVGA ATM/ANS sniegtajiem pakalpojumiem tiek veiktas, piesaistot nepieciešamo atbalstu no Militārās aviācijas administrācijas, kā arī veicot neplānoto inspekciju ārkārtas situāciju pasākumu plāna pilna apjoma ārkārtas situāciju mācību ietvaros.

SAR uzraudzības ietvaros, GSPN iniciēja sanāksmēs ar SM, LGS, Valsts robežsardzi (turpmāk-VRS), MRCC un kaimiņvalstu pārstāvjiem par operatīvo un starptautisko līgumu atjaunošanu. 2025. gada 21. janvārī tika parakstīts Operacionālais līgums starp Valsts robežsardzi, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Igaunijas Policijas un robežsardzes pārvaldi par meklēšanu un glābšanu aviācijā un uz jūras, saskaņā ar Starptautiskās civilās aviācijas konvencijas (ICAO) 12. pielikuma noteikumiem. Līdz ar Operacionālā līguma

noslēgšanu spēku zaudēja Latvijas un Igaunijas operacionālais līgums ar meklēšanas un glābšanas dienestiem, kas tika parakstīts 2007. gada 18. decembrī. Noslēgtas Formālās vienošanās starp LGS, NBS Apvienoto štābu, Gaisa spēkiem, VRS par savlaicīgu un pilnīgu aeronavigācijas datu sniegšanu.

CAA, pamatojoties uz 2023. gada 9. augustā starp Valsts robežsardzi un CAA noslēgtās starpresoru vienošanās par sadarbību amatpersonu apmācībā cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu nodrošināšanai, veica mācību apmaksu 5 VRS amatpersonu SMC kvalifikācijas iegūšanai Kanādas mācību organizācijā IAMSAR Solutions Inc.

Valsts robežsardzes, Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldē, 2024. gada 20. jūnija norisinājās teorētiskās mācības un 2024. gada 28. novembrī valsts līmeņa praktiskās mācības, iesaistot 22 valsts iestādes Aviācijas nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas operatīvās rīcības plāna uzturēšanai, rīcībspējas pārbaudei saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.331 "Noteikumi par pasākumiem, kas saistīti ar civilās aviācijas nelaimes gadījumiem" 13.pantu. Sniegti novērojumi, secinājumi par mācību laikā konstatēto, sniegti priekšlikumi risinājumiem, sekmēta un rezultējoši nodrošināta informācijas apmaiņas, vienotas un savlaicīgas iesaistīto institūciju komunikācijas efektivizācija, sadarbība, reaģētspējas uzlabošanai kritiskās situācijās.

Aeronavigācijas darbības uzlabošanas programmas ietvaros, tika sagatavots un iesniegts Eiropas komisijai 2023. gada monitoringa ziņojums par Latvijas ANS darbības uzlabošanas plāna izpildi.

2.1.6.3. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēja, gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādes pakalpojuma sniedzēja uzraudzība un citas aktivitātes vides aizsardzība un aviācijas ilgtspējas jomā

2024. gadā saskaņā ar regula Nr. 2017/373) prasībām CAA ANS daļas Aeronavigācijas informācijas nodaļa izskatīja kopumā 14 VAS "Latvijas gaisa satiksme", kā aeronavigācijas informācijas (turpmāk – AIS) un lidojumu procedūru izstrādes (turpmāk – FPD) pakalpojuma sniedzējas funkcionālās sistēmas izmaiņu pieteikumus, kā arī ņēma daļību pārējo ANS daļas nodaļu uzraudzības atbildībā esošo pakalpojuma sniedzēju izmaiņu pieteikumu izskatīšanā.

Saskaņā ar 2024. gada auditu un inspekciju plānu tika veikts AIS pakalpojuma sniedzēja darbības uzraudzības audits t.sk., tika veikta plaša apjoma dokumentācijas (procedūru, rokasgrāmatu u.c.) izskatīšana un darbības auditēšana, lai pārliecinātos par organizācijas atbilstību regulas Nr.2017/373 VI pielikuma Part-AIS prasībām. Kā arī kopējā ANS daļas veiktajā LGS uzraudzības auditā tika pārbaudīta LGS AIS un FPD pakalpojumu sniegšanā iesaistītā ATSEP personāla atbilstība regulas Nr.2017/373 XIII pielikuma Part-PERS prasībām.

Tika turpināta arī VAS "Latvijas gaisa satiksme" AIS pakalpojumu sniedzēja nodrošināšana ar aeronavigācijas informāciju, t.sk., par izsniegtajām gaisa telpas izmantošanas atļaujām un informāciju, kuru nepieciešams izplatīt gaisa telpas lietotājiem, lai nodrošinātu gaisa kuģu lidojumu drošumu atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 9. augusta noteikumu Nr.483 „Aeronavigācijas informācijas sagatavošanas un izplatīšanas kārtība” (turpmāk – noteikumi Nr. 483) prasībām. Kā arī sadarbības procesa īstenošanai tika noslēgta formāla vienošanās par kārtību kādā AIS pakalpojumu sniedzējs saņem no CAA augstāk minēto informāciju.

Ievērojot regulas Nr. 2017/373 un Ministru Kabineta 2023. gada 18. februāra noteikumu Nr. 66 “Gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādes, validēšanas, apstiprināšanas un uzturēšanas kārtība” (turpmāk – noteikumi Nr. 66) prasības, 2023. gadā tika nodrošināts, lai gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādē tiktu ievērota noteiktā to izstrādes un validēšanas kārtība, kā arī atbilstoša procedūru apstiprināšanas kārtība, kā rezultātā tika apstiprinātas VAS “Latvijas gaisa satiksme” izstrādātās lidojumu procedūras.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2018. gada 19.decembra Īstenošanas regulas (ES) Nr.2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr.601/2012 Direktīvas 2008/101/EK, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai aviācijas darbības iekļautu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, tika nodrošināta noteikto prasību ievērošana attiecībā uz gaisa kuģu radītajām emisijām, t.i., tika turpināts nodrošināt emisiju tirdzniecības shēmas nepārtraukta funkcionalitātes uzraudzību. 2024. gadā CAA saņēma, izskatīja un apstiprināja Latvijas kā administrējošās dalībvalsts atbildībā esošo gaisa kuģu operatoru emisijas ziņojumus par 2023. gadu, kā arī izskatīja un apstiprināja to iesniegtās izmaiņas emisijas monitoringa plānos. Savukārt, ievērojot ICAO 16.pielikuma 4.sējuma prasības, tika nodrošināta Latvijas kā administrējošās dalībvalsts atbildībā esošo gaisa kuģu ekspluatantu 2023. gada emisiju datu ziņošana ICAO CORSIA elektroniskajā sistēmā.

2024. gadā Latvijā turpināja norisināties darbs pie EK “Gatavi mērķrādītājam 55” tiesību normu ieviešanas nacionālajā līmenī. Lai nacionālajā likumdošanā nostiprinātu, ka ir pienākums ziņot un verificēt CORSIA lidojumu emisijas, kas rodas lidojumos starp lidlaukiem, kuri atrodas divās dažādās trešajās valstīs, tika sniegts viedoklis Klimata un enerģētikas ministrijas gatavotajam likumprojektam “Klimata likums” par tajā paredzētajām papildus CAA ICAO CORSIA sistēmas uzraudzības funkcijām. Iepriekš minētā likumprojekta ietvaram tika gatavots arī viedoklis attiecībā uz CAA paredzēto papildus funkciju gaisa kuģu operatoru veikto lidojumu ietekmes, kas nav saistīta ar CO2 emisijām, sistēmas uzraudzību.

2023. gada nogalē spēkā stājās Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 18.oktobra Regula (ES) Nr. 2023/2405 par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam (ReFuelEU Aviation), lai dekarbonizētu aviācijas nozari un veicinātu atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanu. ReFuelEU Aviation prasības ir līdz šim CAA kompetencē nebijušu uzdevumu – aviācijas ilgtspējības (sustainability) – nodrošināšana. Lai nodrošinātu šajā regulā noteikto pienākumu izpildi, 2024. gadā norisinājās intensīvs darbs, lai nacionālā līmenī izveidotu vajadzīgo tiesisko un administratīvo sistēmu, kā rezultātā tika sagatavots likumprojekts “Grozījumi likumā “Par aviāciju””, lai turpmāk nodrošinātu aviācijas degvielas piegādātāju, gaisa kuģu ekspluatantu un lidostu darbības uzraudzību alternatīvo aviācijas degvielu piegādē un izmantošanā, to ikgadējo ziņojumu pārbaudi un apstiprināšanu, sodu piemērošanu prasību neizpildes gadījumā, izņēmumu pieprasījumu izvērtēšanu un apstiprināšanu, dalībvalsts datu apkopošanu un ziņojumu gatavošanu Eiropas aviācijas drošības aģentūrai par gūto finanšu līdzekļu izlietojumu pētniecības un inovācijas projektu atbalstam alternatīvo aviācijas degvielu jomā.

2.1.6.4. Meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanas uzraudzība un citas aktivitātes

Atbilstoši Aeronavigācijas daļas uzraudzības programmai 2024. gadā tika veikti trīs uzraudzības auditi un trīs inspekcijas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju organizācijās, kas sniedz meteoroloģiskos pakalpojumus lidlaukos „Rīga”, „Liepāja” un „Ventspils”, kā arī militārajā lidlaukā „Lielvārde”: VAS „Latvijas gaisa satiksme” (LGS) un VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVĢMC), Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 20. augusta noteikumu Nr.620 „Par sakaru, navigācijas un novērošanas iekārtām, kas izvietotas uz zemes, to drošības prasībām un tehnisko ekspluatāciju” prasībām 2024. gadā CAA, pamatojoties uz VAS „Latvijas gaisa satiksme” iesniegtajiem dokumentiem, t.sk. veikto drošuma novērtējumu, pagarināja lidlaukā „Ventspils” uzstādītās automātiskās meteoroloģisko novērojumu sistēmas „AW-11” iekārtu ekspluatācijas derīguma apliecības termiņu.

Aeronavigācijas daļas meteoroloģiskā nodrošinājuma uzraudzības inspektore 2024. gadā izskatīja kopumā 22 pakalpojumu sniedzēju paziņojumus par izmaiņām funkcionālās un pārvaldības sistēmās un veica divus drošuma (drošuma atbalsta) argumentu pārskatus attiecībā uz ierosinātajām izmaiņām pirms to ieviešanas pakalpojumu sniedzēju funkcionālās sistēmās (attiecībā uz būtiskām izmaiņām LVĢMC aviācijas dežurējošā sinoptiķa darba pienākumos un izmaiņām saistībā ar LGS meteoroloģisko novērotāju darba vietas pārcelšanu). Visi drošuma (drošuma atbalsta) argumenti plānotajām funkcionālās sistēmas izmaiņām tika akceptēti un izmaiņu ieviešana LVĢMC funkcionālajā sistēmā tika pārbaudīta uzraudzības inspekcijas laikā.

CAA kā kompetentā iestāde un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji (LGS un LVĢMC) 2024. gadā turpināja pāreju uz jauno tiesisko regulējumu par ATM/ANS iekārtas konstrukcijas atbilstības apliecināšanu un tās integrēšanu pakalpojumu sniedzēja funkcionālā sistēmā, kas stājās spēkā 2023. gada 5. oktobrī. Lai pielāgotos jaunajam saturam, atbilstošas procedūras tika izstrādātas un ieviestas CAA un pakalpojumu sniedzēju pārvaldības sistēmās, kā arī CAA sadarbībā ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (EASA) un ES dalībvalstīm tika noteikts, ka nekādas atšķirības starp regulas (ES) 2017/373 III pielikuma „Part-MET” prasībām un ICAO 3. pielikuma 81. grozījumu nepastāv un nav nepieciešams veikt izmaiņas regulā.

2024. gada 28. novembrī stājās spēkā 81. grozījums Starptautiskās Civilās aviācijas konvencijas 3. pielikumā „Starptautiskās aeronavigācijas meteoroloģiskais nodrošinājums” (ICAO 3. pielikums), kas nosaka jauno prasību (rekomendāciju), ka meteoroloģiskā informācija tiek sniegta lietotājiem, izmantojot informatīvos servisos. Partnerībā ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (EASA) un ES dalībvalstīm tika noteikts, ka nekādas atšķirības starp regulas (ES) 2017/373 III pielikuma „Part-MET” prasībām un ICAO 3. pielikuma 81. grozījumu nepastāv un nav nepieciešams veikt izmaiņas regulā.

Ikgadējās ICAO starptautiskās mācības „VOLCEX24”, kas 2024. gadā imitēja vulkāna izvirdumu Azoru salās ar vulkānisko pelnu izplatību ICAO Eiropas reģiona valstu gaisa telpās, norisinājās 2024. gada 19. novembrī. No Latvijas puses mācībās „VOLCEX24” piedalījās CAA Aeronavigācijas daļa un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji: LGS (Gaisa satiksmes vadības centrs un NOF ofiss) un LVĢMC (Meteoroloģiskās novērošanas dienests). Mācību „VOLCEX24” laikā tika pārbaudīta aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju un CAA sadarbības efektivitāte, kā arī testēta mācību scenārijā paredzēto SIGMET un NOTAM ziņojumu sagatavošana Rīgas Lidojumu informācijas rajonam.

2.1.7. Aviācijas drošības kontroles pasākumu kvalitātes uzraudzība

Aviācijas drošības pasākumu atbilstības un kvalitātes uzraudzību lidostās, lidsabiedrībās, kā arī uzņēmumos, kas saistīti ar civilās aviācijas gaisa pārvadājumu drošības uzturēšanu, veica Aviācijas drošības daļa. Kontroles pamatā bija tie drošības pasākumu kritēriji un prasības, kuru uzlabošanu civilās aviācijas drošības jomā nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr.300/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā un Komisijas Regula (ES) Nr.2015/1998 ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā. Lai nodrošinātu regulu izpildi civilās aviācijas drošības jomā, saskaņā ar inspekciju, apsekojumu un testu grafikiem, tika kontrolētas aviācijas drošības uzturēšanas procedūras un ieviestie drošības pasākumi, kas saistās ar pasažieru un to bagāžas drošības kontroli, kravu pārvadājumu drošības kontroli, personu piekļuves kontroli lidostu kontrolējamās teritorijās un gaisa kuģu aizsardzību. 2024. gadā veikti sekojoši drošības uzraudzības pasākumi lidostās un civilās aviācijas lidlauku ekspluatantu darbībā:

- VAS "Starptautiskā lidostas "Rīga"" veiktas 7 inspekcijas, Lidostā "Liepāja" 1 inspekcija kā arī 17 testu sērijas un 17 apsekojumi;
- Veikts 4 aviodrošības uzraudzības inspekcijas un 6 testi, saistībā ar aviācijas drošības kopīgo pamatstandartu, kurus par Valsts civilās aviācijas drošības programmu, pildīšanas uzraudzība Latvijā reģistrēto gaisa kuģu ekspluatantu darbībā;
- Veikts sekojošs skaits oficiālo kravu aģentu aviodrošības uzraudzības pasākumu: SIA "AG Handling" 1 audīts un 1 inspekcijas, VAS "Latvijas pasts" 1 audīts, 1 inspekcija un 3 testi;
- veiktas sekojošas IS drošības inspekcijas par kibernetikas drošības pasākumu īstenošanu sekojošos aviācijas uzņēmumos: 2 lidostas, 6 gaisa kuģu ekspluatanti, 2 aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, 12 oficiālie kravu aģenti, 2 zināmie nosūtītāji;
- Tika sertificēts šāds aviodrošības personāls: 9 aviodrošības vadītāji, 4 aviodrošības kvalitātes vadītāji, 1 apmācību sniedzēji, 14 instruktori;
- Veikta uzraudzība par aviācijas drošības noteikumu pildīšanu, kas jāievēro tiesību subjektiem, kuri lidostu kontrolējamā teritorijā veic komercdarbību, kā arī lidojumu laikā piegādājamo krājumu pilnvarotiem piegādātājiem: Aero Catering Services Latvija 2 inspekcijas, 1 tests; Sky Clean 1 inspekcija un 1 tests; Havas Latvia 1 inspekcijas un 1 tests;
- Veiktas 22 inspekcijas ārvalstu aviokompānijās,
- nodrošināta ACC3 prasību izpilde: Latvijas pārvadātāju uzraudzībā un statusa apstiprināšanā trešo valstu 3 A/S "RAF-AVIA" lidostās un 2 A/S AirBaltic lidostās,
- Veikta ACC3 prasību izpilde LV atbildībā esošo trešo valstu pārvadātāju uzraudzība un statusa apstiprināšana: Geo Sky - Gruzija, 2 lidostas, CAMEX Airlines - 1 lidosta, Easy Charter - Gruzija, 1 lidosta, My Freightler – Uzbekistāna, 2 lidostas;
- Veikta bīstamo izstrādājumu un kravu pārvadājumu uzraudzība t.sk.: saskaņota un apstiprināta Latvijas Pasta procedūras pieņemšanai no klientiem, veikti 6 apsekojumi par "Competency Based Training" apmācību modeļa ieviešanu t.sk. 4 gaisa kuģu ekspluatantu un 2 virszemes pakalpojumu sniedzēju darbībā, veikta Smartlynx Airlines 16 instruktoru sertifikācija, lidostā "Rīga" 2 instruktoru sertifikācija;
- Tika izskatītas uz apstiprinātās 15 Aviācijas uzņēmumu aviodrošības programmas, 1 Aviodrošības apmācību programma, 10 Kvalitātes kontroles programmas kā arī 2

Aviodrošības programmu sadaļas un 1 ārvalstu gaisa kuģu ekspluatantu aviodrošības programma;

- Veiktas Latvijā reģistrēto gaisa kuģu ekspluatantu aviodrošības risku novērtējums lidojumiem trešajās valstīs 2 gaisa kuģu ekspluatantiem, izvērtējums lidojumiem 3 valstīs;
- Izvērtēti 100 lidojumu par bīstamo kravu atbilstība Konvencijas 18. Pielikuma un ICAO Doc. 9284. prasībām. Atzinumi nosūtīti Ārlietu ministrijai;
- Veikta 28 bīstamo kravu apmācību instruktoru sertifikācija: SIA "Smartlynx Airlines", SIA Get jet Airlines Latvia, SIA "Be Smart", "Havas Latvia";
- Lidostu, gaisa pārvadātāju, oficiālā kravu aģentu, virszemes pakalpojumu sniedzēju atbilstības uzraudzība bīstamo kravu jomā izskatītas Lidostas "Rīga" 3 gaisa kuģu ekspluatantu un 2 virszemes pakalpojumu sniedzēju rokasgrāmatas un apmācību programmas;
- Veiktas 6 aviodrošības darbinieku apmācības un sertifikācijas procesu izvērtējumi lidostā "Rīga" un aviosabiedrībā A/S "Air Baltic Corporation";
- Veikti sekojoši riska novērtējumi: 1 lidostā, 17 vispārējās nozīmes aviācijas lidlauku apsekojumi, 3 drošības riska novērtējumi alternatīvajiem pasākumiem;
- Veikti riska novērtējumi valsts kravas apkalpošanai un apstrādei atbilstoši pieprasījumam.

Sākot ar 2024. gada 1. augustu aviodrošības darbinieku sertifikācija notiek platformā e.caa.gov.lv. Sertifikācijas testu un eksāmenu kategorijas izstrādātas saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2015/1998, ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā.

Šajā laikā veikti kopumā 706 atsevišķi teorētiskie eksāmeni platformā e.caa.gov.lv. Lielākā daļa eksāmenu kārtoti sekojošās kategorijās:

- 11.2.2. Pamata mācības - 160 eksāmeni;
- 11.5. Aviodrošības instruktori – 9 eksāmeni;
- 11.2.5. Aviodrošības vadītāji – 12 eksāmeni;
- 11.2.3.3. personas, kas veic gaisa pārvadātāja pasta un materiālu, un lidostu krājumu pārbaudes (ar X-ray) – 52 eksāmeni;
- 11.2.3.3. personas, kas veic lidojuma laikā patērējamo krājumu pārbaudes (bez X-ray) – 16 eksāmeni;
- 11.2.3.4. personas, kas veic transportlīdzekļu pārbaudes – 23 eksāmeni;
- 11.2.3.1. personas, kas veic personu, rokas bagāžas, līdzī paņemtu priekšmetu un reģistrētās bagāžas pārbaudes (ar X-ray) – 51 eksāmens;
- 11.2.3.1. personas, kas veic personu, rokas bagāžas, līdzī paņemtu priekšmetu un reģistrētās bagāžas pārbaudes (bez X-ray) – 109 eksāmeni;
- 11.2.3.5. personas, kas lidostās īsteno piekļuves kontroli, kā arī veic uzraudzību un patruļas – 140 eksāmeni;
- 11.2.3.2. personas, kas veic kravas un pasta pārbaudes (ar X-ray) – 6 eksāmeni;
- 11.2.3.2. personas, kas veic kravas un pasta pārbaudes (bez X-ray) – 3 eksāmeni.

Kā arī citā e-platformā bāzētie 109 attēlu interpretācijas testi:

- 52 attēlu interpretācijas testi 11.2.3.3. kategorijā;
- 51 Attēlu interpretācijas testi 11.2.3.1. kategorijā;
- 6 attēlu interpretācijas testi 11.2.3.2. kategorijā.

12 Aviodrošības vadītāji un 9 instruktori pirms teorētiskā eksāmena kārtoti arī analītisko eksāmena daļu.

2.1.8. Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa

Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa 2024. gada atskaites periodā atskaites periodā notika 3 EASA Komitejas sanāksmes un 3 EK Aviācijas drošuma ekspertu darba grupas sanāksmes. Sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika izvērtēti darba dokumenti, sagatavoti un EK nosūtīti rakstiskie komentāri, ciktāl nepieciešams. Tika nodrošināta CAA pārstāvība, kā arī pēc nepieciešamības tika pausts viedoklis Komitejas sanāksmēs.

Notika 3 un 1 ārkārtas SES Komitejas sanāksmes. SES Komitejas sanāksmes atskaites periodā pamatā notika klātienē formātā, tādēļ CAA nominētā pārstāvja dalība sanāksmēs tika nodrošināta, ja tika piedāvāta hibrīd formātā iespēja. Komitejas sanāksmēs piedalījās nominētais SM pārstāvis. Sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika izvērtēti darba dokumenti, ciktāl nepieciešams, tika sagatavoti un SM Aviācijas departamentam nosūtīti komentāri.

Notika 17 darba grupas sanāksmes, kurās tika apspriesti jautājumi, kas skar CAA kompetenci. Pirmajās atskaites perioda sanāksmēs īpatsvars saistāms ar SESII+ pakotnes priekšlikuma virzību.. Tika vērtēti EP un Padomes kompromisu teksti, sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika sagatavoti komentāri. Bez tam, darba kārtībā bija jautājumi saistībā ar ReFuelEU (aviācijas degviela), kā arī virkne ES līmeņa lēmumu projekti par ES DV nostāju atsevišķos ICAO līmeņa kompetences jautājumos. Rakstiskie komentāri tika nosūtīti SM Aviācijas departamentam, lai noteiktā kārtībā sagatavotu un saskaņotu LV pozīciju paušanai darba grupas sanāksmēs.

Pozīcijas un instrukcijas tika izstrādātas atbilstoši TTE Ministru Padomes, COREPER I un Padomes Aviācijas darba grupas darba kārtībai un CAA kompetencei, pamatojoties uz SM Aviācijas departamenta uzdevumu. Pamatā tās aptvēra šādas tēmas: SESII+, ReFuelEU (aviācijas degviela), ICAO.

2024. gadā CAA pārstāvji aktīvi iesaistījās Eiropas Savienības un starptautiskā līmeņa pasākumos t.sk. darba grupās saistībā ar bezpilota jomas tiesību aktu izstrādi, sagatavoja rakstiskus komentārus par grozījumiem Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas Regulā (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām un Eiropas aviācijas drošības aģentūras izstrādātajiem dokumentiem Īstenošanas regulas Nr. 2019/947 prasību piemērošanai – "Attiecīgie līdzekļi atbilstības panākšanai un vadlīnijās".

2024. gadā CAA turpināja uzturēt Bezpilota gaisa kuģu informācijas sistēmu, kas nodrošina ar bezpilota gaisa kuģu sistēmu pārvaldību saistīto pakalpojumu pieejamību un savietojamību e-vidē: bezpilota gaisa kuģu ekspluatantu reģistrēšanos, bezpilota gaisa kuģu lidojumu saskaņošanu, tāl vadības pilotu pārbaūžu nodrošināšanu, bezpilota gaisa kuģu sistēmu ģeogrāfisko zonu pārvaldību u.c.

2024. gadā reģistrēti 2511 jauni bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatanti (reģistrā kopumā ir 6810 fiziskas (60% ar aktīvu statusu) un 300 juridiskas personas (52% ar aktīvu statusu)).

2024. gadā tika izsniegti 4310 tāl vadības pilotu teorētisko zināšanu kvalifikācijas apliecinājumi par sekmīgi nokārtotu A1/A3 eksāmenu. Klātienē, latviešu un angļu valodās, tika nodrošināti 47 eksāmeni: atvērtajā A2 kategorijā - 40 eksāmeni (27 gadījumos sekmīgi nokārtoti), un specifiskā kategorijā - 7 eksāmeni (3 sekmīgi nokārtoti). Nodrošinātas

tālvadības pilotu teorētisko zināšanu eksaminācija tiešsaistē, izsniedzot 4310 sertifikātus par sekmīgi nokārtotu A1/A3 eksāmenu. Klātienē, latviešu un angļu valodās, tika nodrošināti 47 eksāmeni: atvērtajā A2 kategorijā - 40 eksāmeni (27 gadījumos sekmīgi nokārtoti), un specifiskā kategorijā - 7 eksāmeni (3 sekmīgi nokārtoti).

2024. gadā izsniegtas 14 jaunas ekspluatācijas atļaujas un 2 pieņemamības apstiprinājumi pārrobežu bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatācijai. 2024. gadā Bezpilota gaisa kuģu informācijas sistēmā publicētas 270 patstāvīgas un 14 īslaicīgas bezpilota gaisa

2024. gadā CAA izskatīja un pieņēma lēmumus 73 administratīvā pārkāpuma lietās par neatbilstošu bezpilota gaisa kuģu pilotēšanu.

2.1.9. Ārējo normatīvo aktu projektu un to grozījumu izstrāde

CAA pārskata gadā tika izstrādāti 9 ārējo normatīvo aktu projekti :

1. Ministru kabineta noteikumu projekts "Bezpilota gaisa kuģu lidojumu noteikumi" (Ministru kabineta noteikumi Nr.248, pieņemti 2024.gada 23.aprīlī, stājas spēkā 2024.gada 25.aprīlī);

2. Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu" (Ministru kabineta noteikumi Nr.58, pieņemti 2024.gada 23.janvārī, stājas spēkā 2024.gada 1.februārī);

3. Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 10.marta noteikumos Nr.120 "Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aviācijas aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus un veic gaisa kuģu lidojumiem bīstamu objektu uzskaiti"" (Ministru kabineta noteikumi Nr.43, pieņemti 2024.gada 16.janvārī, stājas spēkā 2024.gada 19.janvārī);

4. Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 14.marta noteikumos Nr.200 "Noteikumi par civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrāciju un nacionālās zīmes un reģistrācijas zīmes izvietojanas kārtību uz gaisa kuģiem"" (Ministru kabineta noteikumi Nr.44, pieņemti 2024.gada 16.janvārī, stājas spēkā 2024.gada 19.janvārī);

5. Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 373 "Kārtība, kādā certificē civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu apmācību sniedzējus"" (Ministru kabineta noteikumi Nr.85, pieņemti 2024.gada 6.februārī, stājas spēkā 2024.gada 8.februārī);

6. Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2018.gada 21.augusta noteikumos Nr.532 "Civilās aviācijas gaisa kuģa salona apkalpes locekļu un to apmācību sniedzēju sertifikācijas kārtība"" (Ministru kabineta noteikumi Nr.130, pieņemti 2024.gada 27.februārī, stājas spēkā 2024.gada 29.februārī);

7. Ministru kabineta rīkojuma projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra rīkojumā Nr. 624 "Par valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra” 2024.gada budžeta apstiprināšanu"" (Ministru kabineta rīkojums Nr.723, pieņemts 2024.gada 3.septembrī, stājas spēkā 2024.gada 3.septembrī);

8. Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" 2025.gada budžeta apstiprināšanu" (Ministru kabineta rīkojums Nr.722, pieņemts 2024. gada 3. septembrī, stājas spēkā 2024.gada 3.septembrī);

9. Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par aviāciju"" (pieņemts 2024. gada 26. novembrī, Nr. 230, stājas spēkā 01.01.2025.)

3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/12/EK par lidostas maksām prasību izpilde

Tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/12/EK par lidostas maksām ir iekļautas Ministru kabineta 2011. gada 5. jūlija noteikumos Nr.540 "Lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas un mainīšanas kārtība".

Pārņemot Direktīvas prasības, šajos noteikumos ir noteikti vienoti principi, saskaņā ar kuriem iekasē lidostas maksas, nodrošinot, ka:

- lidostas maksu aprēķināšana ir pārredzamāka;
- lidostas, piemērojot lidostas maksas, nediskriminē gaisa pārvadātājus;
- tiek nodrošinātas regulāras konsultācijas starp lidostām un gaisa pārvadātājiem;
- tiek izveidota neatkarīga uzraudzības iestāde, kurai jāizšķir strīdi starp lidostām un gaisa pārvadātājiem par lidostas maksu lielumu un citu nosacījumu ievērošanu.

3.1. Lidlauki, lidlauku maksas, uz ko attiecas regulējums

Šajos noteikumos noteiktā kārtība ir jāattiecinā uz lidlaukiem, kuros gada laikā apkalpoto pasažieru skaits pārsniedz piecus miljonus, vai, ja tādu nav, uz lidlauku ar lielāko pasažieru skaitu. Ņemot vērā minētos nosacījumus, pašreiz šie noteikumi regulē lidlauka maksu noteikšanas un mainīšanas kārtību tikai Starptautiskajā lidostā "Rīga" (turpmāk – lidosta "Rīga"). Pašlaik noteikumu prasības tiek attiecinātas uz šādām lidlauka pakalpojumu maksām:

- par gaisa kuģu paceļanos un nosēšanos;
- par gaisa kuģu stāvēšanu operatīvajā gaisa kuģu stāvvietā uz laiku, kurā tiek veikta gaisa kuģa apkalpošana pirms vai pēc lidojuma;
- par pasažieru apkalpošanu;
- par aviācijas kravu apkalpošanas infrastruktūru.

3.2. Neatkarīgā uzraudzības iestāde, sūdzību izskatīšana, u.c. aktivitātes

Ievērojot noteikumos iekļautās normas, lidostai "Rīga" jāorganizē konsultācijas ar lidostas lietotājiem ne retāk, kā reizi gadā, ievērojot konsultāciju procedūras attiecībā uz konsultāciju termiņiem, savstarpējo mijiedarbību, informācijas apmaiņu. Noteikumos paredzētas arī lidostas maksu pārsūdzības (neatkarīgajai uzraudzības iestādei) procedūras gadījumos, ja pēc konsultācijām starp lidostas "Rīga" administrāciju un lidostas lietotājiem vienošanās netiek panākta.

Augstāk minētās Direktīvas (noteikumu) prasību kontekstā neatkarīgā uzraudzības iestāde ir CAA, kas:

- publicē savā mājas lapā internetā to lidostu sarakstu, uz kurām attiecas šo noteikumu prasības;
- izvērtē lidlauka maksu izmaiņu pamatotību iesnieguma vai sūdzības saņemšanas gadījumā, kā arī attiecīgi sniedz atzinumu par lidostas darbības atbilstību efektīvai konkurencei saistībā ar nesaskaņotiem jautājumiem;

- publicējot gada publisko pārskatu, tajā iekļauj šajos noteikumos noteikto darbību aprakstu.

3.3. Neatkarīgās uzraudzības iestādes darbība 2024. gadā

2024. gadā CAA, kā neatkarīgā uzraudzības iestāde piedalījās Lidostas “Rīga” Lietotāju komitejas organizētajās sanāksmēs, kā arī Eiropas Komisijas izveidotajā lidostu nodevu regulatoru forumā (Thessaloniki Forum of Airport Charges Regulators). CAA, kā neatkarīgā uzraudzības iestāde, 2024. gadā nav saņēmusi nevienu gaisa transporta pārvadātāja sūdzību vai ar lidostas maksu pārskatīšanu saistītu pārsūdzību, ka pēc konsultācijām starp lidostas “Rīga” administrāciju un lidostas lietotājiem vienošanās nav panākta.

4. CAA Finanšu resursi un darbības rezultāti

4.1. Civilās aviācijas aģentūras finansējums un tā izlietojums

Ar 2010. gada 1. janvāri CAA darbojas kā budžeta nefinansēta iestāde, kuras budžetu apstiprina Ministru kabinets. CAA budžets 2024.gadam tika apstiprināts ar 2023.gada 26.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 624 "Par valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" 2024.gada budžeta apstiprināšanu". Saskaņā ar minēto rīkojumu, 2024.gadam CAA tika plānoti resursi 7060 tūkst. *euro* apmērā, bet izdevumi 7060 tūkst. *euro* apmērā.

Informācija par CAA finansējums un tā izlietojums ir apkopoti 5. tabulā.

5.tabula

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), <i>euro</i>	Pārskata gadā (<i>euro</i>)	
			apstiprināts ar Ministru kabineta 26.09.2023 rīkojumu Nr.624.	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 199 934	7 060 009	6 529 019
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 739 698	6 854 067	6 323 077
1.2.	Transferti	460 236	205 942	205 942
2.	Izdevumi (kopā)	5 495 960	7 060 009	6 269 603
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 775 002	7 032 909	6 251 327
2.1.1.	kārtējie izdevumi	4 710 796	6 966 792	6 185 210
2.1.2.	Transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība	64 206	66 117	66 117
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	720 958	27 100	18 276

VA „Civilās aviācijas aģentūra” darbība 2024. gadā finansēta no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, kurus veido:

1. Ieņēmumi par sniegtajiem publiskajiem maksas pakalpojumiem saskaņā ar cenrādi atbilstoši 2021. gada 21. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 891 "Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" publisko maksas pakalpojumu cenrādis" (turpmāk-Cenrādis);

2. Ieņēmumi, kas aprēķināti un iekasēti par Latvijas gaisa satiksmes sniegtajiem tranzīta lidojumu aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, daļas (Ministru kabineta 2012. gada 03. janvāra noteikumi Nr.30 „Aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtība”);

3. Ieņēmumi no drošības maksas, kas ietver gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanas pasākumu izmaksu segšanu. (Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobra noteikumi Nr.823. „Noteikumi par lidlaukā sniegto drošības un glābšanas pasākumu maksu”).

Atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra rīkojumam Nr. 624 “Par valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” 2024. gada budžeta apstiprināšanu” pielikumam ieņēmumu apjoms no maksas pakalpojumiem 2024. gadam tika plānots 7 060 tūkst.euro apmērā, bet faktiskā izpilde sasniedza 6 529 tūkst. euro jeb 8 % mazāk par sākotnēji prognozētajiem ieņēmumiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 27. oktobra noteikumiem Nr. 652 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.1.2. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt drošību un vides prasību ievērošanu starptautiskajā lidostā "Rīga"" īstenošanas noteikumi”, 2023. gadā Civilās aviācijas aģentūra īstenoja Kohēzijas fonda finansēto projektu Nr. 6.1.2.0/20/001 “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” (turpmāk – KF projekts). 2024.gadā tika saņemts noslēguma maksājums (transferts) no Centrālās finanšu un līgumu aģentūras 205 942 euro apmērā.

Civilās aviācijas aģentūras izdevumi 2024. gadā bija 6 269 tūkst. euro, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu palielinājušies par 14,1 %.

Izdevumu palielinājums pārskata gadā saistīts ar atlīdzības pārskatīšanu personālam:

- Valsts pārvaldes atlīdzības sistēmas reformas ietvaros ar 2024.gada 2.maiju tika veikta darbinieku mēnešalgu pārskatīšana, ņemot vērā Civilās aviācijas aģentūras budžeta iespējas. Mēnešalgu pārskatīšana 2024.gada 8 mēnešos palielināja atlīdzības izmaksas par 470 tūkst. euro;
- tika atsākta atvaļinājumu pabalstu izmaksu 174 tūkst. euro apmērā (iepriekš pabalsti tika maksāti 2019. gadā);
- tika aizpildītas vakantās amatu vietas 141 tūkst. euro apmērā.

Pārskata gadā, uzlabojoties naudas plūsmai ieņēmumiem no drošības maksām un publiskajiem maksas pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar Cenrādi, Civilās aviācijas aģentūra organizēja darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus, kas saistīti ar komandējumiem ārvalstīs, dalību starptautiskajās darba grupās klātienē, u.tml. Līdz ar to pārskata gadā palielinājās izdevumi komandējumiem par 47 tūkst. euro, bet izdevumi darbinieku apmācībai - par 42,9 tūkst. euro vairāk kā 2023. gadā.

Pārskata gadā palielinājušies izdevumi informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem par 58,4 tūkst. euro, kas saistīts ar Aviodrošības darbinieku sertifikācijas e-platformas licenču abonēšanu, Paloalto ugunsdzēsības licenču atjauninājuma abonēšanu, datu glabātuves/serveru nomu.

Veicot likumā „Par aviāciju”, kā arī citos nacionālajos, starptautiskajos un Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, arī 2024. gadā, savas kompetences ietvaros, CAA nodrošināja Latvijas valsts interešu pārstāvību Eiropas Savienības institūcijās un civilās aviācijas starptautiskajās organizācijās, kā arī apmaksāja Latvijas ikgadējo dalības maksu Eiropas civilās aviācijas konferencei (ECAC) un F (NORDICAO) 39,4 tūkst. euro apmērā.

Lai Latvijas meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā nodrošinātu efektīvu cilvēku meklēšanas un glābšanas pasākumu veikšanu ar Valsts robežsardzes rīcībā esošajiem gaisa kuģiem un tehniskajiem resursiem, 2023. gada 9. augustā starp Valsts robežsardzi un valsts aģentūru "Civīlās aviācijas aģentūra" tika noslēgta starpresoru vienošanās "Par sadarbību amatpersonu apmācībā cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu nodrošināšanai" (turpmāk – Vienošanās). Vienošanās ietvaros CAA Valsts robežsardzei pārskaitīja transfertu 24,9 tūkst. *euro* apmērā par amatpersonu apmācību kursiem "Meklēšanas un glābšanas (SAR) operācijas koordinatora virtuālā apmācība".

4.2. Iestādes finanšu saistības

2025. gadā paredzēts veikt ikgadējo dalības maksu starptautiskajai organizācijai – Eiropas civilās aviācijas konferencei (ECAC –European Civil Aviation Conference) 34884 *euro* apmērā, kā arī Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas Ziemeļvalstu pārstāvniecībai (Nordic Delegation to the International Civil Aviation Organization) 4443 *euro* apmērā.

4.3. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Saskaņā ar CAA ieviesto Pārvaldības sistēmu, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91, un tās īstenošanas regulu prasībām auditu programmu 2024. gadam tika veikti seši iekšējie auditi un pabeigts viens 2023. gadā uzsāktais iekšējās atbilstības uzraudzības audits, šādās CAA struktūrvienībās: Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa; Aviācijas personāla sertificēšanas daļa un Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas Gaisa kuģu salona drošības nodaļa; Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa; Aeronavigācijas daļa; Lidotspējas daļa; Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļa, kā arī Informācijas tehnoloģiju pārvaldības un informācijas sistēmu attīstības nodaļa. Iekšējie uzraudzības auditi parāda kādā mērā CAA spēj īstenot Eiropas normatīvo aktu prasības, tas ir apjomīgs darbs, lai Latvijā pilnībā ieviestu un piemērotu visu regulu prasības un to izmaiņas.

2024. gadā bija 20 normatīvo aktu izmaiņas Eiropas īstenošanas noteikumos, saskaņā ar CAA normatīvo aktu izvērtēšanas procedūru tika noteikta 92 preventīvās darbības to ieviešanai, t.sk. procedūru, kontrolkaršu pārskatīšana un darbinieku apmācība.

5. Civilās aviācijas aģentūras personāls

5.1. Informācija par darbinieku skaita mainību un sadalījumu pa vecuma grupām un darba pieredzes ilgumu Civilās aviācijas aģentūrā

2024. gadā CAA darba tiesiskās attiecības tika nodibinātas ar diviem darbiniekiem, darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas ar četriem darbiniekiem.

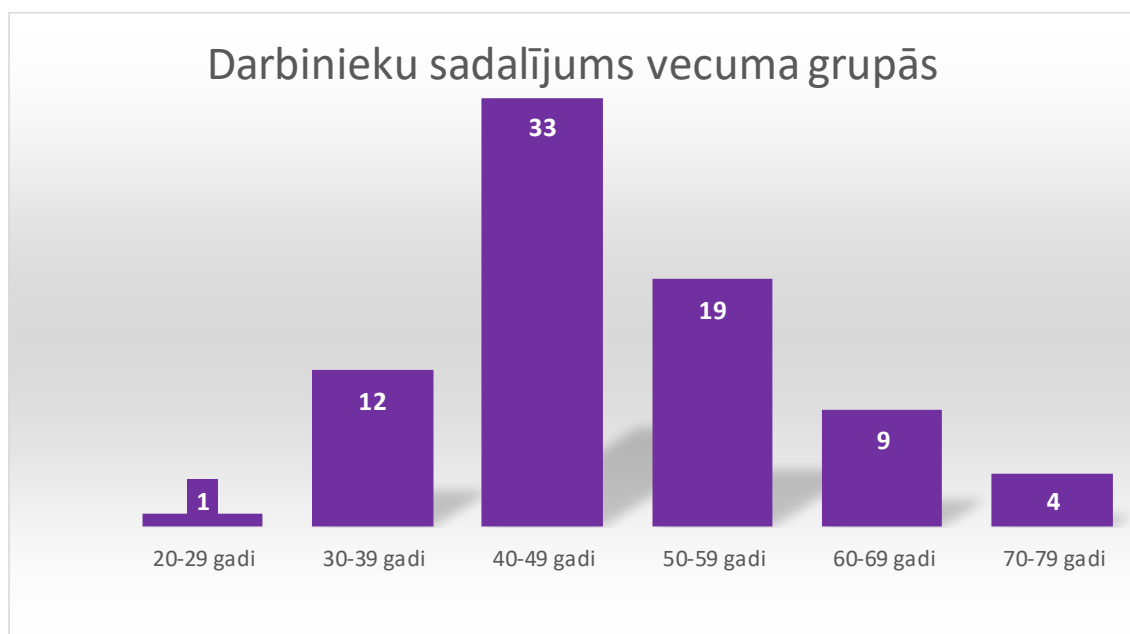
Informācija par CAA darbinieku skaita mainību ir apkopota 6.tabulā.

6.tabula

Civilās aviācijas aģentūras darbinieku skaita mainība 2024. gadā

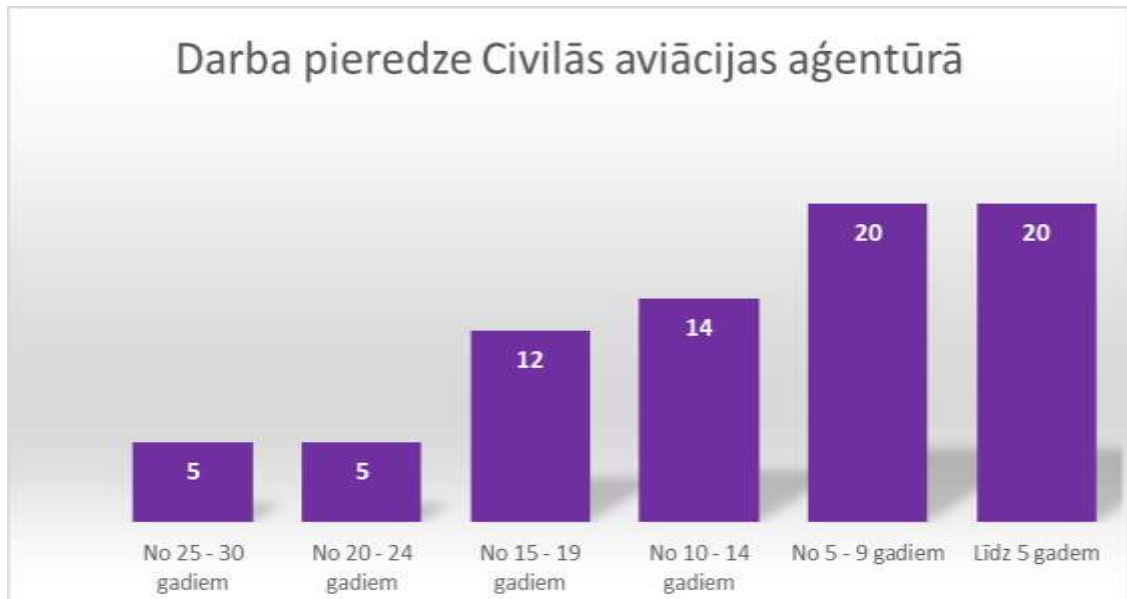
Laika periods	Uz 31.12.2023.	Uz 01.01.2024.
Darbinieku skaits aģentūrā	78	76
t.sk. sievietes	43-3+1	41
t.sk. vīrieši	35-1+1	35

Informācija par darbinieku skaitu pa vecuma grupām uz 2024. gada 31. decembri ir apkopota 2. attēlā. CAA jaunākajam darbiniekam 2024. gada 31. decembrī bija 27 gadi, savukārt vecākajam darbiniekam 74 gadi. Vislielāko īpatsvaru sadalījumā sastāda darbinieki vecuma grupā no 40 - 49 gadiem. Strādājošo vidējais vecums 2024. gada 31. decembrī bija 49,07 gadi (salīdzinājumam: 2023. gadā – 48,6 gadi).

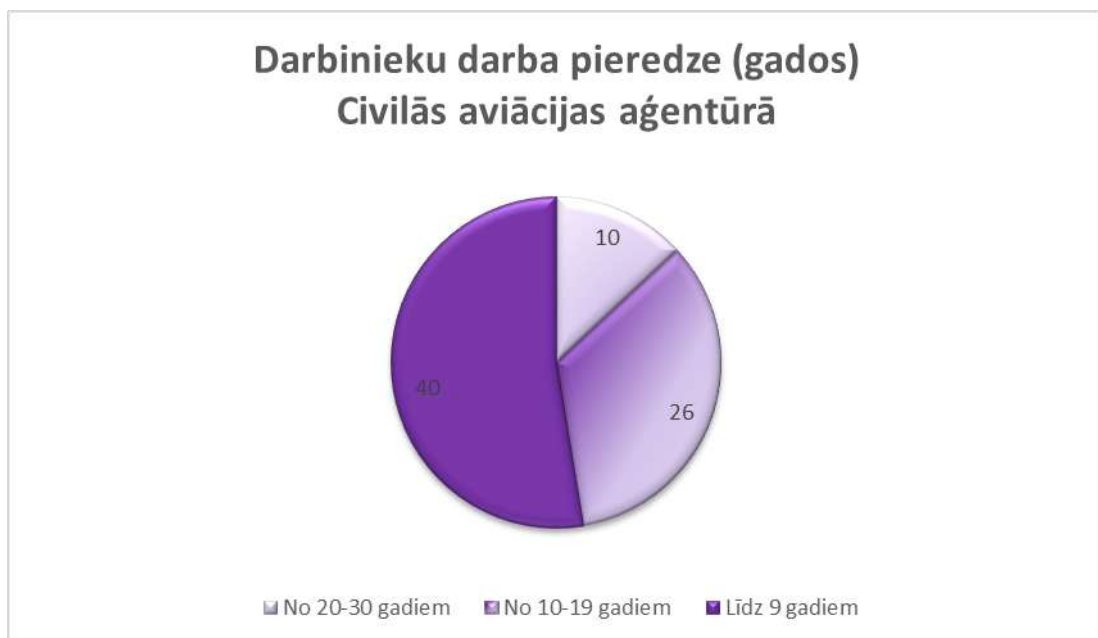

2.att. CAA darbinieku skaits pa vecuma grupām

Attiecībā uz darbinieku darba pieredzi CAA, joprojām, salīdzinoši ar iepriekšējo gadu, tendence ir nemainīga - redzams liels īpatsvars jauno speciālistu piesaistē. Pēdējos piecos gados pieņemto un apmācīto speciālistu skaits – 20 darbinieki, skat. 3. attēlā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kad procentuāli lielākā daļa darbinieku bija ar darba pieredzi CAA ilgāku par 10 gadiem, 2024. gadā šī tendence ir mainījusies un procentuāli lielāko daļu veido augsti kvalificēti jaunie speciālisti ar darba pieredzi CAA līdz deviņiem gadiem (40%), kas uzskatāmi redzams 4. attēlā.

3. att. Civilās aviācijas aģentūras darbinieku darba pieredze iestādē sadalījumā pa vecuma grupām

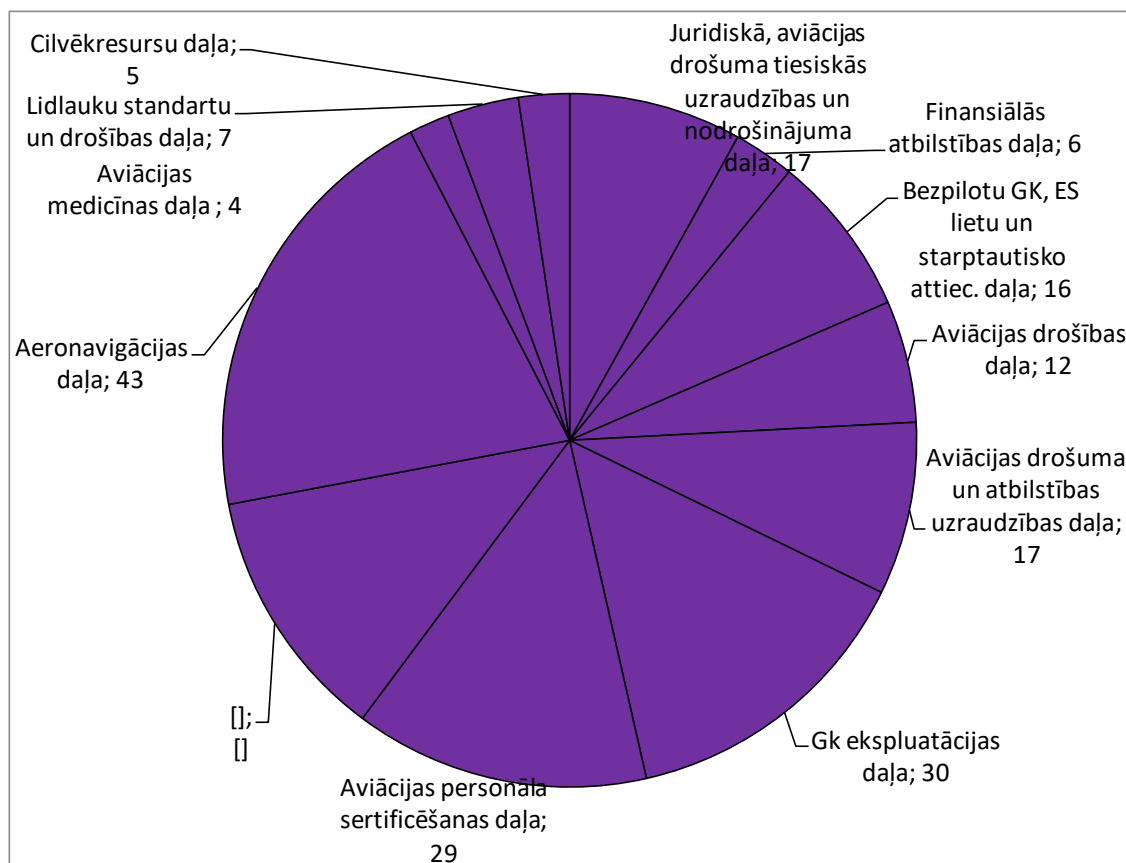

4. att. Civilās aviācijas aģentūras darbinieku darba pieredzes iestādē īpatsvars

5.2. Informācija par CAA darbinieku kursu, semināru u.c. formas kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu 2024. gadā

2024. gadā CAA darbinieki apmeklēja 220 kvalifikācijas celšanas pasākumus (salīdzinājumam - 2023. gadā tika apmeklēti 182 kvalifikācijas pasākumi). Liela daļa apmeklēti tiešsaistes formātā. Daļa no plānotajiem kvalifikācijas pasākumiem joprojām pārcelta uz nākamo periodu ierobežotās kursu u.c. mācību formu pieejamības dēļ, kas radusies strauji augošā pieprasījuma rezultātā pēc pandēmijas divu gadu radītās kursu nepieejamības pauzes. Taču vienlaikus, 2024. gadā CAA visiem darbiniekiem tika piedāvāti darba vidē veicinoši bezmaksas kursi, piemēram, “Ētiskas darba vides veidošana - pieredze, prakse un idejas”; “Atbildīga rīcība publiskajā sektorā: no ētikas dilemmām līdz trauksmes celšanai”; “Kā saglabāt mieru un profesionālu attieksmi sarežģītās situācijās?”; “Labā pārvaldība un reputācija publiskajā sektorā”; “Emocionālā inteliģence” u.c.

Informācija par CAA kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu skaitu pa struktūrvienībām ir apkopota 5. attēlā, savukārt attiecība, kas izsaka apmeklēto kvalifikācijas pasākumu skaitu pret vienu darbinieku daļā, apkopota 6. attēlā.

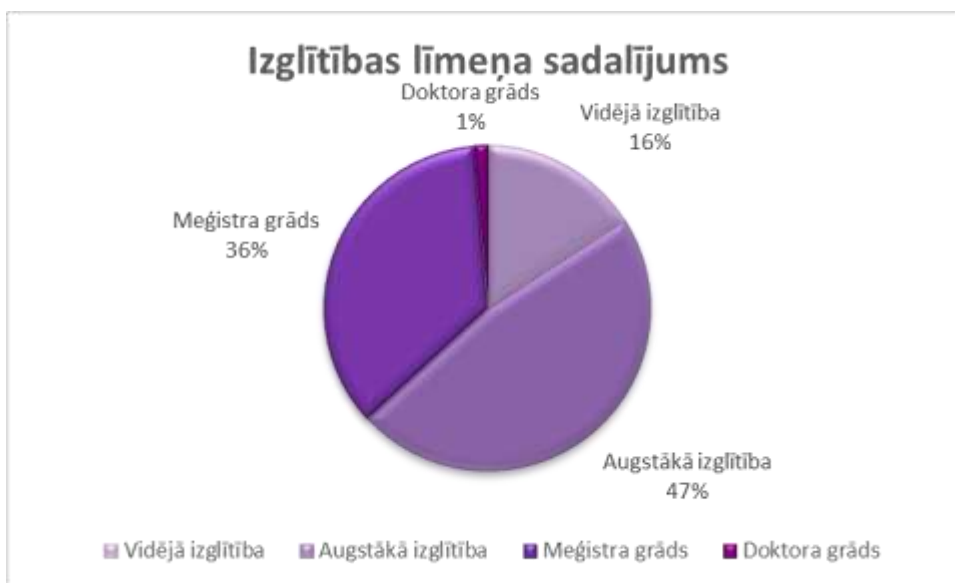
5.att. CAA darbinieku kvalifikācijas celšanas statistika

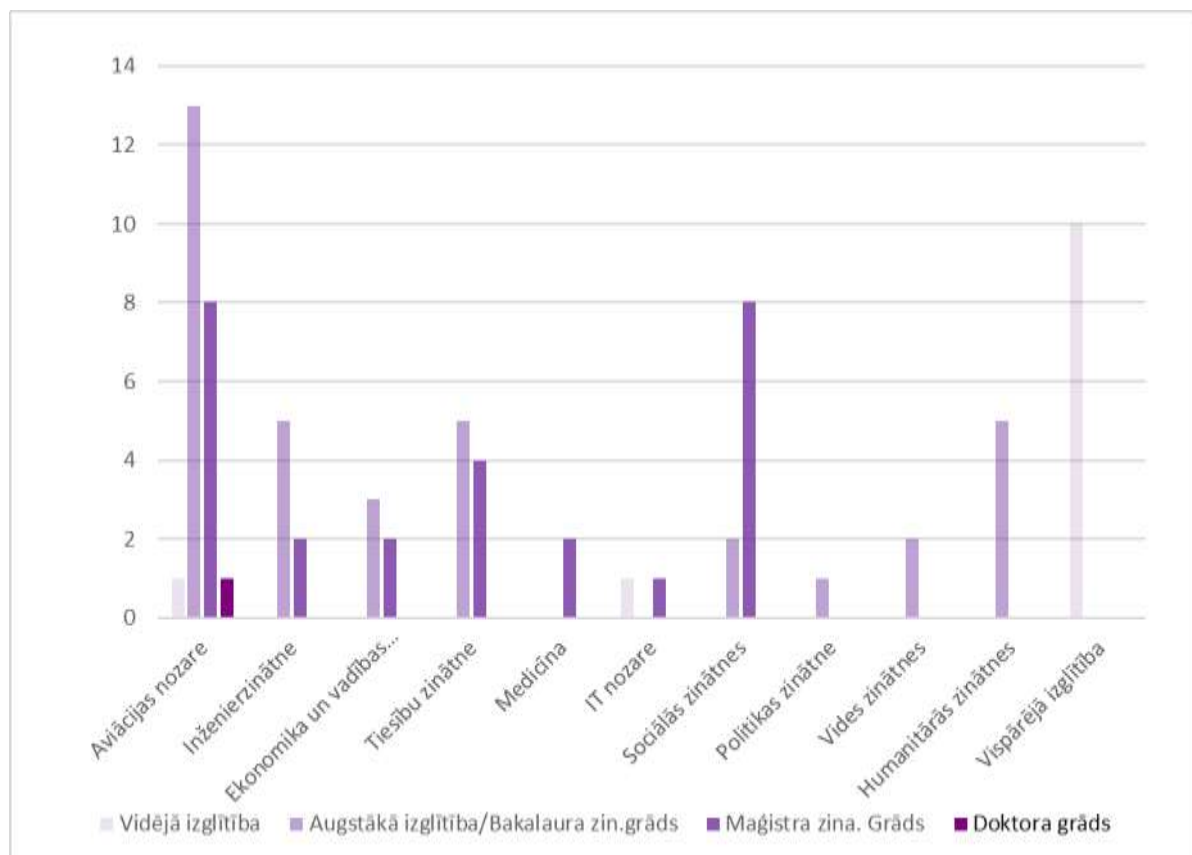
6.att. Apmeklēto kvalifikācijas celšanas pasākumu attiecība pret darbinieku skaitu daļā

5.3. CAA darbinieku izglītības līmenis un sadalījums pa nozarēm un zinātnēm

Kopējais CAA strādājošo izglītības līmenis ir augsts, jo 84 % darbinieku ir dažāda līmeņa augstākā izglītība. Detalizētāk - 36 % darbinieku ir maģistra grāds, 47 % darbinieku ir augstākā akadēmiskā un/vai augstākā profesionālā izglītība, 16 % darbinieku ir vidējā izglītība (gan speciālā izglītība aviācijas nozarē, gan vispārējā vidējā izglītība) un 1% darbinieku ir doktora grāds aviācijā, kas uzskatāmi aplūkojams 7. attēlā, savukārt CAA darbinieku izglītības sadalījums pa nozarēm un zinātnēm aplūkojams 8. attēlā, kurā redzams, ka lielāko īpatsvaru veido Aviācijas nozares speciālisti.

7.att. CAA darbinieku sadalījums pa izglītības līmeņiem

8.att. CAA darbinieku izglītības sadalījums pa nozarēm un zinātnēm

6. Komunikācija ar sabiedrību

6.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

► CAA mājas lapa

Kā viens no galvenajiem informācijas avotiem informācijas saņemšanai par iestādes pakalpojumiem, kā arī jaunumiem civilās aviācijas jomā, ir CAA mājas lapa www.caa.gov.lv. Kopš 2021. gada CAA pilnībā pievienojās valsts pārvaldes vienotās tīmekļvietnes projektam, kas paredzēja, ka visu valsts iestāžu mājas lapas ir viena veidola.

2024. gadā CAA mājas lapa apmeklēja 25 160 lietotāji, kas ir par gandrīz 11% vairāk nekā gadu iepriekš, kad CAA mājas lapu apmeklēja 22 702 lietotāji. Pēdējos gados ir novērojama stabils CAA mājas lapas lietotāju skaita pieaugums, kas apliecina sabiedrības pieaugošo interesi par civilās aviācijas nozari.

CAA bezpilota gaisa kuģu īpašnieku un lietotāju informēšanai paralēli tika uzturēta mājas lapa uas.caa.lv. Ievērojot, ka aģentūra 2023. gadā pabeidza īstenot ES Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” un nodrošinātu vienveidīgu aģentūras mājas lapu adresu veidošanas principu, ar 2024. gadu bezpilota gaisa kuģu īpašnieku un lietotāju informatīvās mājas lapa adrese ir droni.caa.gov.lv.

► Masu mediji

2024. gadā aktīvi tika turpināta CAA atpazīstamības veicināšana, sniedzot plašsaziņas līdzekļiem informāciju par aktuālākajiem notikumiem aviācijas nozarē. Kopumā 2024. gadā CAA, saskaņā ar monitoringa datiem, plašsaziņas līdzekļos pieminēta 1024 reizes. Salīdzinājumā ar 2023. gadu ir novērojams būtisks publicitātes pieaugums – par turpat 48%, ņemot vērā, ka 2023. gadā CAA plašsaziņas līdzekļos kopumā tika pieminēta 693 reizes.

2024. gadā CAA sabiedrību aktīvi informēja par dažādiem gaisa telpas izmantošanas ierobežojumiem, GPS traucējumiem, kā arī jautājumiem, kas saistās ar civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošumu.

► Sociālie mediji

2024. gadā CAA aktīvi turpināja iesākto darbu pie komunikācijas ar sabiedrību, izmantojot sociālo mediju platformas. Vienlaikus tika veikts sociālo mediju audits, kurā definēti sasniedzamie mērķi un iespējamās jaunās platformas, ko aģentūra varētu apgūt. Sociālajos medijos izvērstā komunikācija ar sabiedrību kalpo ne tikai informēšanas nolūkiem, bet arī atgriezeniskās saites iegūšanai, lai nākotnē uzlabotu CAA sniegtos pakalpojumus un atpazīstamību sabiedrībā.

CAA pārvalda un administrē sekojošos sociālo mediju kontus un tiem vērojams sekotāju skaita pieaugums:

- V/A “Civilās aviācijas aģentūra” oficiālā Facebook lapa. 2024. gada beigās kontam seko 2377 cilvēki, kas ir par 425 vairāk nekā gadu iepriekš, kad kontam sekoja 1925 cilvēki.

- “Pilotē dronu droši” lapa. 2024.gada beigās kontam seko 1112 sekotāji, kas ir par 7 cilvēkiem vairāk nekā gadu iepriekš. Gausais sekotāju kāpums skaidrojams ar to, ka pamata informācija tiek izvietota CAA lapā, kā arī aktualitātes dronu jautājumos nav tik biežas, lai lapa sekmīgi iegultu Facebook algoritmos. Ir pieņemts lēmums 2025. gadā lapu “Pilotē dronu droši” integrēt CAA oficiālajā Facebook kontā.

- CAA turpināja aktīvu komunikāciju vietnē “X” (iepriekš zināma kā “Twitter”). 2024.gada izskaņā kontam sekoja 1381 sekotājs, kas ir par 376 sekotājiem vairāk nekā gadu iepriekš. Konta sekotāju skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka šis ir pamata sociālo mediju konts, kurā tiek izplatīta informācija ne tikai par CAA, bet visiem jautājumiem, kas saistīti ar civilo aviāciju, kā arī tiek izvietoti CAA komentāri par dažādām situācijām, par ko tiek saņemtas ziņas no auditorijas, piemēram, par gaisa telpas lietojumu.

- 2024.gadā CAA aktīvi turpina darbu platformā Instagram, kur līdz 2024.gada nogalei sekotāju skaits sasniedzis 1150.

- 2023.gadā, sekojot tendencēm, CAA izveidoja kontu platformā “Threds”, kurā informē sabiedrību par aktuālajiem jautājumiem. Kontā tiek ievietota informācija par aktualitātēm, pielāgojot to pasniegšanas veidu platformas uzstādījumiem. 2025. gadā tiek apsvērtas konta izveide platformā “Blue Sky”, kas ilgtermiņā var kalpot par alternatīvu vietnei “X”.

CAA sociālo mediju portfelis ir plašs un visaptverošs, lai pēc iespējas plašāk aptvertu sabiedrību dažādās vecuma grupās. Vienlaikus krīzes gadījumā šāda sociālo tīklu pakotne kalpo par spēcīgu bāzi sabiedrības informēšanā.

► 2024. gadā organizētās informatīvās kampaņas, konsultācijas un semināri:

- 2024. gada 28.novembrī novadīts Komerccaviācijas eksaminētāju seminārs sadarbībā ar Air Baltic Training ATO;

- Lidojumu instruktoru seminārs 2024.gadā novadīts no 5. līdz 6. februārim sadarbībā ar Airtraining Group ATO;

- 2024. gada 27. februārī noorganizēta un novadīta LR Gaisa pārvadājumu formalitāšu vienkāršošanas darba grupas sēde par aktuāliem jautājumiem un Latvijas normatīvā regulējuma atbilstību 9. pielikuma normām;

- No 2024. gada 29. jūlija līdz 2. augustam Latvijā norisinājās Ukrainas Civilās aviācijas administrācijas ekspertu kvalifikācijas celšanas seminārs civilās aviācijas nozares uzraudzības īstenošanai atbilstoši ES prasībām;

- 2024. gada 30. un 31. oktobrī divu dienu starptautisks seminārs Crisis Management for Senior Managers of Civil Aviation Authorities, Air Navigation Service Providers, and Airports under Martial Conditions;

- 2024. gada 25. janvārī Aviodrošības vadītāju tikšanās par jaunumiem AVSEC jomā;

- 2024.gada 1. februārī Aviodrošības kvalitātes uzraudzības vadītāju tikšanās par jauniem AVSEC jomā;

- 2024. gada 6. februārī Seminārs “Iepriekšējās darbības pārbaude” RIX, OKA un pilnvaroto piegādātāju pārstāvjiem;

- 2024. gada 7. februārī Seminārs “Iepriekšējās darbības pārbaude” visiem lidostas “Rīga” lietotājiem;

- 2024.gada 29. februārī Oficiālo kravu aģentu Aviodrošības vadītāju konsultācija “Aviodrošības programmas izstrāde” 1.daļa;
- 2024.gada 27. martā Aviodrošības instruktoru informatīvā sanāksme;
- 2024. gada 2. maijā Oficiālo kravu aģentu Aviodrošības vadītāju konsultācija “Aviodrošības programmas izstrāde” 2.daļa;
- No 2024. gada 13.-14.maijam. NALS NORDICAO sanāksme tika organizēta Latvijā;
- 2024.gada 7. maijā Mazo lidlauku aviodrošības vadītāju Kvalifikācijas celšanas seminārs;
- 2024. gada 29. maijā Oficiālo kravu aģentu Aviodrošības vadītāju konsultācija “Aviodrošības programmas izstrāde” 3.daļa;
- 2024. gada 5. jūnijā Ikgadējais Kvalifikācijas celšanas pasākums aviodrošības vadītājiem, instruktoriem un kvalitātes uzraudzības vadītājiem;
- 2024.gada 6. augustā Oficiālo kravu aģentu Aviodrošības vadītāju konsultācija “Aviodrošības programmas izstrāde” 4.daļa;
- 2024. gada 12. augustā Seminārs aviodrošības vadītājiem un instruktoriem “Aviodrošības darbinieku sertifikācija”;
- 2024. gada 17. septembrī Kvalifikācijas celšanas pasākums DGR instruktoriem;
- 2024. gada 19. septembrī Aviodrošības instruktoru Kvalifikācijas celšanas seminārs;
- 2024. gada 15. oktobrī Aviodrošības vadītāju un aviodrošības kvalitātes uzraudzības vadītāju pieredzes apmaiņas pasākums;
- 2024. gada 4. novembrī Oficiālo kravu aģentu Aviodrošības vadītāju tikšanās;
- 2024. gada 11. marts – uzstāšanās tehnoloģiju izstādē “Riga Pro Expo 2024” par normatīvo regulējumu bezpilota gaisa kuģu lietotājiem;
- 2024. gada 4. jūnijs - uzstāšanās Eurocontrol darbnīcā “AIMG workshop on aeronautical data in UAS” saistībā ar aktualitātēm un izaicinājumiem UAS ģeogrāfisko zonu koncepta ieviešanā;
- 2024. gada 11. jūnijs - uzstāšanās informatīvajā seminārā lidlaukam “Liepāja” par aktualitātēm bezpilota gaisa kuģu jomā;
- 2024. gada 19. septembris - dalība paneļdiskusijā “Viedo pilsētu konferences 2024” ietvarā;
- 2024. gada 25. septembris - uzstāšanās Valsts Policijas seminārā par tiesiskā regulējuma prasībām un tendencēm UAS jomā;
- 2024. gada 17. oktobris - uzstāšanās “droni.lv” seminārā industrijai par aktualitātēm normatīvajā regulējumā bezpilota gaisa kuģu jomā;
- 2024. gada 31. oktobris - dalība pasākuma “NATO’s role in enhancing military UAS deployments and counter-UAS activities within the Baltic States” organizēšanā un satura izstrādē (veicināta civilmilitārā sadarbība bezpilota gaisa kuģu jomā);
- 2024. gada 31. oktobris - dalība “5G Techritory” paneļdiskusijā par projektu “5G4LIVES”;
- 2024. gada 2. novembris - dalība hakatonā “Climathon 2024” (moderatora lomā);
- 2024. gada 4. novembris - dalība projekta izpētes darbnīcā projektam "DigiTDevOps" (sniegts atbalsts saistībā ar idejām par cilvēku blīvuma un gaisa satiksmes pārvaldības modelēšanu);
- 2023. gada nogalē uzsākta informatīva kampaņa par lāzeru izmantošanas kārtību, 2024. gadā tā ietvaros Bauskas novada pašvaldība publicēja rakstu <https://www.bauskasnovads.lv/lv/jaunums/par-lazeru-izmantosanu-jasanem-atlauja> Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība <https://www.jurmala.lv/lv/jaunums/lazera-un-gaismas-staru-raidisana-debesis-bez-atlajas-ir-aizliegta>;

- 2024. gadā ir organizētas informatīvas sesijas UAS ekspluatantiem, UAS ģeogrāfisko zonu ierosinātājiem un pārvaldītājiem, kā arī tiesībsargājošajām institūcijām, kurām ir noteikta kompetence administratīvo pārkāpumu procesā bezpilota gaisa kuģu jomā.

► Konsultē vispirms principa ieviešanas novērtējums:

Lai sabiedrība un iesaistītie aviācijas industrijas pārstāvji savlaicīgi tiktu informēti par iespējamajām izmaiņām nacionālajos normatīvajos aktos, kā arī normatīvo aktu projektus CAA publicē tīmekļa vietnē. Ja tiek ieviestas būtiskas izmaiņas esošajā tiesiskajā regulējumā vai ieviest pilnīgi jauns regulējums, CAA organizē seminārus, kuros attiecīgi tiek sniegta informācija par gaidāmajām izmaiņām aviācijas jomā.

2018. gadā Civilās aviācijas aģentūra atbilstoši vadlīnijām par “Konsultē vispirms” principa piemērošanu valsts iestāžu darbā ir izstrādājusi procedūru “Konsultē vispirms” principa piemērošana Valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” darbībā.

Konsultē vispirms iespēja tiek nodrošināta ņemot vērā to, ka “Jebkurai personai (fiziskajai vai juridiskajai) ir iespēja saņemt aviācijas jomas tiesiskā regulējuma prasību izskaidrojumu pie attiecīgā CAA speciālista (iepriekš saskaņojot tikšanās laiku), pirms jebkāda administratīvā procesa (sertificēšanas, atļaujas vai apliecības saņemšanas) uzsākšanas. Tādējādi CAA jau nodrošina “konsultē vispirms” principa īstenošanu bez administratīvā procesa uzsākšanas. 2024. gadā vadlīnijas tika aktualizētas.

► Latvija. lv publicētie pakalpojumi :

2024. gadā tika dzēsts 1 aktualitāti zaudējis pakalpojumu apraksts, bet 12 jauni tika pievienoti CAA pakalpojumu katalogam. Rezultātā uz 2024. gada 31. decembri portālā Latvija.gov.lv bija pieejami 97 aģentūras sniegto pakalpojumu apraksti.

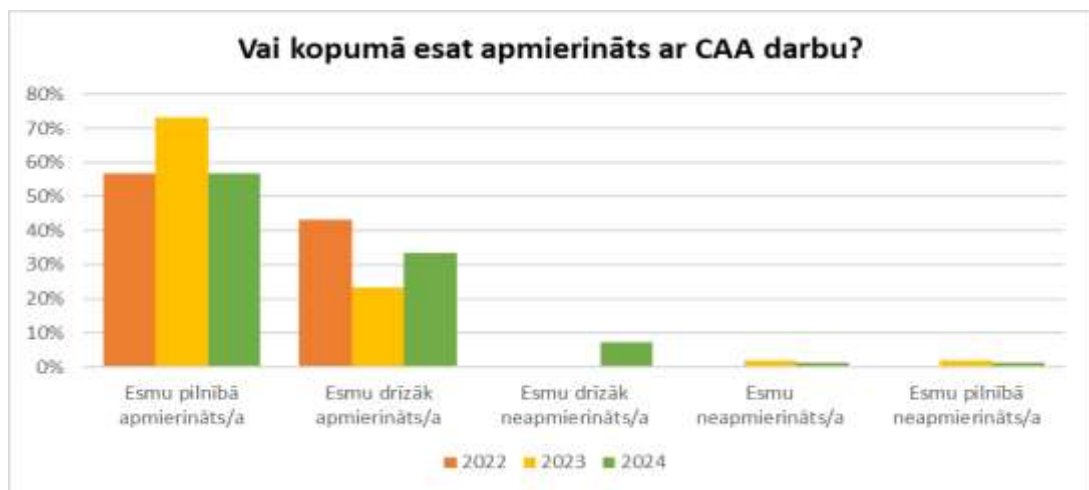
Par CAA sniegtajiem un portālā Latvija.gov.lv iekļautajiem pakalpojumiem 2024. gada martā, saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 4. jūlija noteikumu Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” 23. punkta prasībām, tika sagatavota ikgadējā atskaite. Tajā tika iekļauta informācija par sniegto CAA pakalpojumu skaitu, katra konkrētā pakalpojuma pieteikšanai un saņemšanai izmantoto kanālu (pasts, e-pasts, e-adrese, klātie), pakalpojuma izpildes kavējumu un iesniegto sūdzību skaitu par katru konkrēto pakalpojumu netika fiksēts.

Ņemot vērā to, ka līdz 2023. gada nogalei iestāžu pakalpojumu kataloga veidošanai un uzturēšanai izmantotais Valsts Informācijas sistēmu savietotājs (VISS) pārtrauca savu darbību un iestāžu pakalpojumu reģistrs turpmāk tiek uzturēts caur jauno Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēmu (VIRISIS), no kuras tie tiek atspoguļoti portālā Latvija.gov.lv, 2023. gada nogalē bija nepieciešams pārskatīt visu CAA pakalpojumu aprakstu kartiņas, tās papildināt un aktualizēt jau caur jauno sistēmu VIRISIS. Šis darbs tika turpināts arī 2024. gadā, papildinot un pilnveidojot pakalpojumu aprakstus, piemēram, ar informāciju par pakalpojuma maksu.

Latvija.gov.lv var iepazīties publicēto CAA pakalpojuma sniegšanu un pārvaldību: <https://latvija.gov.lv/Services/?organizationName=Valsts+a%C4%A3ent%C5%ABra+%22Civ%C4%81s+avi%C4%81cijas+a%C4%A3ent%C5%ABra%22>

6.2. Sabiedris kā viedokļa izziņāšana

Lai pilnveidotu savu darbu un noskaidrotu klientu apmierinātību ar pakalpojumu sniegšanas kvalitāti, efektivitāti un to uzlabotu, katru gadu tiek veiktas klientu un darbinieku apmierinātības aptaujas. 2024. gadā laika posmā no 14. decembra līdz 2025. gada 10. janvārim tika veikta CAA klientu aptauja. Šogad uzaicinājums aizpildīt klientu apmierinātības anketu tika publicēts CAA mājas lapā. Tāpat tas tika ievietots arī CAA sociālo tīklu kontos- Facebook, Twitter un Instagram, kā arī aicinājums aizpildīt aptaujas anketu tika izsūtīts e-pastos. Kopumā savu viedokli pauda 80 respondenti. Augstāk minētajā anketā tika uzdoti jautājumi, kas saistīti ar CAA mājas lapu, aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī par kopējo apmierinātību ar CAA darbiniekiem un viņu darbu. Komentāru sadaļā vairāki respondenti izteicās pozitīvi par CAA darbu un personālu un bija apmierināti ar komunikāciju. Kā var redzēt 9. attēlā, kopumā klienti ir apmierināti ar CAA darbu, pie tam ir audzis pilnībā apmierināto klientu īpatsvars.

9. att. Kopējā apmierinātība ar CAA darbiniekiem un viņu darbu

7. CAA plānotie pasākumi 2025. gadam

7.1. Prioritātes 2025. gadam

Līdz ar spēkā esošām un jaunām Eiropas normatīvo aktu prasībām tuvāko gadu laikā būtiski jāmaina un jāpapildina procedūras gan CAA, gan uzraugāmajām organizācijām. Katru gadu CAA vidēji veic 22 normatīvo aktu grozījumu izvērtēšanu, vidēji gadā nosakot 80 preventīvās darbības nepārtrauktas atbilstības nodrošināšanai. Civilās aviācijas aģentūras viena no prioritātēm un izaicinājumiem ir spēt atbilstoši ieviest un ievērot Starptautiskās un Eiropas savienības normatīvo aktu prasības tajā skaitā:

- Nodrošināt kiberdrošības uzraudzību aviācijas drošības jomā, pilnveidojot CAA inspektoru prasmes un kompetences, kā arī sniedzot atbalstu Latvijas uzņēmumiem;
- Turpināt visa Aviodrošības personāla sertificēšanu atbilstoši EK Īstenošanas Regulas Nr. 2015/1998 prasībām, tajā skaitā veicot grozījumus tiesību aktos un izveidojot jaunu sertifikācijas sistēmu;
- IT drošības sistēmas prasību ieviešana un atbilstošas uzraudzības nodrošināšana organizācijās;
- Turpināt darbu pie latviešu valodas aviācijas frazeoloģijas izveides un ieviešanas Latvijas gaisa telpā;
- Civilmilitārās sadarbības procesu izstrāde rīcībai un lēmumu pieņemšanai ATM/ANS jomā valsts izņēmuma un kara stāvoklī, kā arī gatavošanās nākamajām «Namejs» mācībām (fokusējoties uz gaisa telpas pārvaldību) un uzraudzības nodrošināšana ATM/ANS jomā sadarbībā ar NBS MAA (Lielvārdes militārā lidlauka darbības nepārtrauktībai);
- Turpināt strādāt pie aviācijas darbību radīto CO2 emisiju mazināšanas mērķu sasniegšanas, lai Latvija kopā ar pārējām ECAC dalībvalstīm līdz 2030. gadam panāktu emisiju samazinājumu par 43% salīdzinot ar 2005.gadu (visai transporta nozarei kopumā);
- ICAO un ES līmenī šobrīd notiek prasību Ilgtspējīgu aviācijas degvielu (SAF) ražošanai izstrāde līdz ar ko tiks veiktas atbilstošas darbības no dalībvalstu puses. Alternatīvo degvielu nacionālās uzraudzības sistēmas izveide, izstrādājot nepieciešamos nacionālos normatīvos aktus (t. sk., valsts uzraudzībā iesaistīto institūciju identifikācija (piemēram, sertificētas laboratorijas, to akreditācijas iestādes un verifikatori), kā arī turpmākā SAF prasību uzraudzības nodrošināšana;
- Sagatavoties un nodrošināt FAA BASA MAG audita norisei, gan CAA, gan tehniskās apkopes organizācijā atbilstoši FAA prasībām;
- Veikt visus nepieciešamos sagatavošanās darbus, kā arī nodrošināt 2025.gada plānotajiem EASA auditiem (AIR, MED, PEL) atbilstošu norisi un atbilstības līmeni ES normatīvo aktu prasībām;
- Nodrošināt (ICAO Universal Security Audit Programme – Continuous Monitoring Approach (USAP CMA)) audita norisi kā rezultātā tiks pārbaudīts ICAO 9 un 17 pielikums;
- Nodrošināt atbilstošu sagatavošanās darbu 2025. gada ICAO 42 Asamblejai dokumentu pārskatē un lēmumu pieņemšanā Asamblejas laikā;
- Turpināt atbilstoši SES II pakotnes virzības nodrošināšanu.

8. Darbības stratēģija 2022-2027.gadam

Atbilstoši CAA darbības stratēģijai ikgadējais aģentūras darba plāns, tika sastādīts tekošā gada beigās un aptver visu aģentūras darbību kopumā, papildus tam katras daļas ietvaros tika sastādīti detalizētāki uzraudzības plāni atbilstoši CAA deleģētajām funkcijām un uzdevumiem: personāla sertifikācijas, aviācijas medicīnas, gaisa kuģu ekspluatācijas, aeronavigācijas, lidotspējas, bezpilota gaisa kuģu, lidlauku un aviācijas drošības jomās.

CAA darba plānu izpilde tiek kontrolēta un katru gadu apkopota. Tā tiek atspoguļota CAA Darbības un Publiskajā pārskatā un publicēta CAA mājas lapā. Pārvaldības sistēmas un EASA prasību ietvaros iekšējās kontroles nodrošināšanai, katru gadu tiek izstrādāts iekšējās uzraudzības plāns. Kā viens no CAA mērķu sasniegšanas rīkiem ir CAA darbinieku paveiktā darba uzskaites sistēma, kas tiek atspoguļota ikgadējā CAA Darbības pārskatā.

Informāciju par stratēģijas īstenošanas gaitu ir atspoguļotas 7. tabulā visi esošie un potenciālie civilās aviācijas sistēmas dalībnieki ir atbildīgi par aviācijas drošību un drošumu ievērojot nacionālos, starptautiskos un Eiropas Savienības tiesību aktus, lai panāktu atspoguļotos rezultātus, kas 2024. gadā arī tika izpildīts.

7. tabula

Darbības rezultāts	Veicamās darbības	Veiktās darbības 2024. gadā
Īstenota valsts politika civilās aviācijas drošības un gaisa kuģu lidojumu drošuma jomā, nodrošināta gaisa pārvadājumu kvalitātes un drošības standartu ieviešana saskaņā ar ICAO un Eiropas Savienības tiesību normu prasībām, nodrošinot, ka gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis nav zemāks par vidējo Eiropas līmeni	- Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām un savlaicīgi veikt nepieciešamās izmaiņas; - Veikt SAFA inspekcijas; - Apzināt un izvērtēt iekšējos riskus, uzraudzīt riska mazināšanas pasākumu ieviešanas gaitu un uzturēt risku reģistru; - Veikt CAA iekšējos uzraudzības auditus; - Veikt ārējos uzraudzības auditus un inspekcijas; - Divreiz gadā SIS datu vākšanas kampaņas ietvaros iesniegt EASA aktuālos datus; - Uzņemt EASA un ICAO uzraudzības auditus; - Stratēģijas plānošanas laikā nodrošināt pastāvīgu SPAS noteikto darbību atjaunošanu, lai mazinātu un identificētu jaunus drošuma riskus saskaņā ar ICAO standartiem un ES tiesību aktu prasībām.	2024.gadā tika uzņemts EASA kombinētais Sistemātiskais un Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas (ieskaitot perona inspekcijas) audits (SYS/OPS/RAMP). Audita laikā no 25.novembra līdz 6.decembrim 11 auditoru komanda veica CAA darbības pārbaudi atbilstoši izvēlētām Regulā (ES) 2018/1139, kā arī Regulās Nr. 1178/2011, Nr. 965/2012, Nr. 139/2014, Nr. 1321/2014, Nr. 2015/340, Nr. 2017/373 un Nr. 376/2014 ietvertajām prasībām, tajā skaitā tika pārbaudīta SSP un SPAS ieviešana, atgadījumu ziņojumu aprites kārtība, CAA cilvēkresursi un inspektoru kvalifikācija, pārmaiņu vadība, atbilstības uzraudzība, reaģēšana uz drošuma problēmām un citi jautājumi. Audita otrajā nedēļā tika veikts Gaisa kuģu ekspluatācijas daļas audits, kas ietvēra arī perona inspekcijas. Tika izvērtēta atbilstība Regulu (ES) Nr. 2018/1139 un Nr. 965/2012 (ieskaitot RAMP apakšsadaļu) prasībām. Auditori kā CAA stiprās puses minēja pieredzējušu inspektoru kolektīvu
Nodrošināts stabils civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis (lidojuma)	Uzturēt Latvijas CAA ziņojumu par atgadījumiem civilajā aviācijā datu bāzi, iekļaujoties Eiropas koordinācijas centra	Visas uzskaitītās veicamās darbības tika īstenotas t.sk. 2024. gadā novadītas 3 sanāksmes saistībā ar drošības tendenču analīzi detalizētu aizsargpasākumu īstenošanai un

negadījumu mazināšana, kas tiek sasniegta ar analīzes un uzraudzības palīdzību)	atgadījumu ziņošanas sistēmā (ECCAIRS); - Savas kompetences ietvaros veikt drošības tendenču analīzi detalizētu aizsargpasākumu īstenošanai; - Sadarboties ar citām ES dalībvalstīm drošības informācijas apmaiņā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 9.pantu; - Apkopot statistiku par komercaviāciju un vispārējās nozīmes aviāciju (lidojumu skaits un nolidotās stundas); - Sadarbojoties ar Transporta nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroju, sagatavot lidojumu drošības pārskatu; - Uzturēt datu apmaiņas procedūru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 10.pantu (Eiropas Centrālajā repozitorijā glabātās informācijas izplatīšana); - Uzturēt datu integrācijas procedūru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 8.pantu.	uzraudzību. Kā arī augstāk minētā EASA kombinētais Sistemātiskā audita ietvaros saistībā ar gadījumu ziņošanu no auditoru puses, tika pozitīvi novērtēta kopējā ziņošanas sistēmas struktūra, kā arī aktīvā ziņošanas kultūra, bet saistībā ar starp-domēnu jautājumiem (XDA)- iekšējās atbilstības uzraudzības funkcijas efektivitāte.
Nodrošināta ICAO un Eiropas Savienības prasību izpilde ar kvalificēta personāla palīdzību, kas pilnveido savas zināšanas likumdošanas jomā atbilstoši CAA apmācību politikai	- Nodrošināt cilvēkresursu plānošanu un piesaisti CAA, pamatojoties uz iestādes noteiktajiem mērķiem un izvirzītajiem uzdevumiem; - Noteiktajos termiņos veikt Cilvēkresursu vajadzības izvērtējumu; - Ikgadēji sagatavot Kvalifikācijas celšanas un uzturēšanas plānu nākamajam gadam; - CAA darbiniekiem apmeklēt kvalifikācijas celšanas un pilnveides pasākumus; - Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām.	- Nodrošināta ICAO un Eiropas Savienības prasību izpilde ar kvalificēta personāla palīdzību, kas pilnveido savas zināšanas likumdošanas jomā atbilstoši CAA apmācību politikai - vismaz 1 reizi gadā veikta darbinieku apmierinātības aptauja - vismaz reizi 2 gados pārskatīta CAA atlīdzības noteikšanas kārtība - Personāla mainība nepārsniedz 15%, vadītāju grupā – 10%; - Neaizpildīto amata vietu skaits nepārsniedz 5 % - Pilnveidot konkurētspējīgu atlīdzības sistēmu; - pastāvīgi un pēc nepieciešamības pārskatīt CAA koplīgumu;
Nodrošināta 2021. gadā uzsāktā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta Nr. 6.1.2.0/20/I/001 “Bezpilota gaisa kuģu (UAS) pārvaldības un	- Izveidot datu apmaiņas saskarni ar ārējām sistēmām; - Izveidot Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas IT infrastruktūru; - Iegādāties, uzstādīt un konfigurēt Bezpilota gaisa	Pabeigts projekts 2024. gada janvārī un atbilstoši atzinīgi novērtēts no neatkarīgu auditoru puses.

uzraudzības sistēmas ieviešana” īstenošana	kuģu uztveršanas iekārtas.; Nodrošināt nepieciešamo informāciju un publicitāti.	
Veiktas nepieciešamās darbības, kuru mērķis ir mazināt aviācijas darbību radīto CO ₂ emisiju apjomu	- Pārstāvēt CAA ICAO CORSIA darba grupās; - Saskaņā ar Eiropas Komisijas Direktīvas 2008/101/EK un ICAO 16.pielikuma 4.sējuma (CORSIA) prasību ieviešanu nacionālajā likumdošanā, nodrošināt likumā "Par piesārņojumu" un Ministru kabineta 2013. gada 9. jūlija noteikumu Nr.336 "Noteikumi par aviācijas darbību daļību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā" noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz gaisa kuģu radītajām emisijām, t.i., emisiju tirdzniecības shēmas ieviešanu darbībā, kā arī nepārtrauktu tās funkcionalitātes uzraudzību.	2024.gadā Latvijā turpināja norisināties darbs pie EK “Gatavi mērķrādītājam 55” tiesību normu ieviešanas nacionālajā līmenī. Lai nacionālajā likumdošanā nostiprinātu, ka ir pienākums ziņot un verificēt CORSIA lidojumu emisijas, kas rodas lidojumos starp lidlaukiem, kuri atrodas divās dažādās trešajās valstīs, tika sniegts viedoklis Klimata un enerģētikas ministrijas gatavotajam likumprojektam “Klimata likums” par tajā paredzētajām papildus Civilās aviācijas aģentūras ICAO CORSIA sistēmas uzraudzības funkcijām. Iepriekš minētā likumprojekta ietvaram tika gatavots arī viedoklis attiecībā uz Civilās aviācijas aģentūrai paredzēto papildus funkciju gaisa kuģu operatoru veikto lidojumu ietekmes, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām, sistēmas uzraudzību.
Nodrošināta ICAO 17.pielikumā un attiecīgi Komisijas 2015. gada 5. novembra Īstenošanas Regulā (ES) 2015/1998, ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā (turpmāk – Regula (ES) Nr. 2015/1998) noteiktā prasību kopuma ievērošana attiecībā uz kibernetisko drošību.	- Noteikt iespējamus kibernetisko drošības riskus un draudus civilajai aviācijai; - Iespēju robežās identificēt sekas, kas iespējamo incidentu rezultātā varētu rasties; - Noteikt pienākumus aviācijas nozarei attiecībā uz kibernetisko drošību civilajā aviācijā; - Cieši sadarboties ar Satversmes aizsardzības biroju (SAB), kas ir atbildīgs par kritiskās infrastruktūras objektu uzraudzību Latvijā.	Visu periodu tiek veikta aviācijas drošības noteikumu pildīšanas uzraudzība, kas jāievēro tiesību subjektiem, kuri lidostu kontrolējamā teritorijā veic komercdarbību. Uzraudzība tiek veikta saskaņā ar daļas vadītāja apstiprinātu uzraudzības pasākumu plānu, kā arī nepieciešamības gadījumā tiek veikti iepriekš neplānoti uzraudzības pasākumi.

Pārskatā lietotie saīsinājumi

AIS	Aeronavigācijas informācijas serviss
AIP	Aeronavigācijas informācijas publicēšana
ANS	Aeronavigācijas pakalpojumi
ANSP	Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs
ANSD	Aeronavigācijas daļa
ASM	Gaisa telpas pārvaldība
ASC	Gaisa drošuma komiteja
ATCO	Gaisa satiksmes vadības dispečeri
ASD	Gaisa telpas dizaina
AFISO	Lidojumu informācijas dienesta virsnieks
ATM	Gaisa satiksmes pārvaldība
ATPL	Aviolīniju transporta pilota apliecība
ATO	Pilotu apmācību organizācija
ATS	Gaisa satiksmes pakalpojumi
ATSEP	Gaisa satiksmes pakalpojumi sniedzēja personāls
ATFM	Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība
ARC	Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāti
ARINC	Aeronautical Radio, Incorporated (uzņēmums)
AVSEC	Aviācijas drošība
BASA	Divpusējie nolīgumi
BPL	Gaisa balona pilota
CNS	Sakari, navigācija un novērošana
CAA	Civilās aviācijas aģentūra
CAO	Lidojumderīguma organizācijas
CAME	Lidotspējas uzturēšanas vadības organizācijas ekspozīcija
CORSIA	Emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma
COREPER	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
DOT	Deklarētās organizācijas
DME	Attāluma mērierīces
EASA	Eiropas aviācijas drošības aģentūra
EASPG	Eiropas reģiona Aviācijas sistēmas plānošanas grupa
ECAC	Eiropas civilās aviācijas konference
ECCAIRS	Aviācijas atgadījumu Ziņošanas sistēmu Eiropas Koordinācijas Centrs
EK	Eiropas Komisija
EACCC	Eiropas kontroles Krīzes darba grupas
ECQB	Centrālā Eiropas jautājumu datu bāze
EURNAT	Eiropas un Ziemeļatlantijas reģions

FCL	Gaisa kuģu apkalpe
FPD	Lidojuma procedūras dizains
FSTD	Lidojumu simulācijas treniņieros
FAA	Amerikas Federālās Aviācijas Aģentūra
FRM	Noguruma riska vadības pārvaldībā
G/K	Gaisa kuģis
GKE	Gaisa kuģu ekspluatants
GKEA	Gaisa kuģu ekspluatanta apliecība
GPS	Globālās pozicionēšanas sistēma
GNSS	Globālās navigācijas satelītu sistēma
GSPN	Gaisa telpas funkcionālo bloku sadarbība
ICAO	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
ILS	Instrumentu nosēšanās sistēma
OJT	Apmācība darbavietā
OM	Gaisa kuģu ekspluatantu rokasgrāmatas
OKA	Oficiālie kravu aģenti
QRA	Ātrās reaģēšanas brīdinājuma lidojums
OPS	Gaisa operācijas
LADR	Lidaparāta atrašanās vietu apdraudējuma repozitorijs
LIR	Notiek instrukciju ziņojuma ielāde
LSSIP	Latvijas navigācijas plāns
PPL	Privātpilota
PEL	Personāla sertificēšana
PRM	Personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām
PS	Pakalpojumu sniedzējs
LGS	Latvijas Gaisa Satiksme
LVGMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LR	Latvijas Republika
KF	Kohēzijas fonds
MAA	Militārās aviācijas administrācija
MAG	Tehniskās apkopes pielikuma norādījumi
MK	Ministru kabinets
MET	Meteoroloģija
AviMet, AW	Meteoroloģisko novērojumu sistēmas
MED	Medicīna
MOE	Tehniskās apkopes organizāciju darbības rokasgrāmatās
MO	Mācību organizācijas
MTOM	Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu
MRCC	Jūras glābšanas koordinācijas centri

NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NEFAB	Ziemeļvalstu funkcionālais gaisa telpas bloks
NORDICAO	Starpt. Civilās aviācijas organizācijas Ziemeļvalstu pārstāvniecība
NALS	Ziemeļvalstu aviācijas drošuma darba grupa
NSA	Nacionālā uzraudzības iestāde
TTE	Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome
RAMP	Perona pārbaudes programmas
RTAUN	Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzības nodaļa
RCP	Sakaru nodrošināšanas līmenis
RASARAC	Reģionālā aeronautikas SAR padomdevēja komiteja
SAF	Ilgtspējīgas aviācijas degviela
SAFA	Ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšana (trešo valstu)
SACA	G/k drošības novērtēšana Eiropas ekonomiskās zonas dalībvalstīs
SAR	Meklēšana un glābšana
SARPs	ICAO standarti un ieteicamās prakse
SM	Satiksmes ministrija
SESAR	Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības sistēma
SES	Vienota gaisa telpa
SIGMET / AIRMET	Informācija, lidlauku brīdinājumi un vēja novirzes brīdinājumi
SSP	Valsts drošības programma
SPAS	Valsts drošuma plāns
SIS	Standartizācijas informācijas sistēma (EASA)
SPI	Drošuma izpildes indikatoru
STS	Standarta scenārijs
SITA	Daudznacionāls informācijas tehnoloģiju uzņēmums, kas sniedz IT un telekomunikāciju pakalpojumus gaisa transporta nozarei
SYS	Sistemātiskais audits
VOLCEX	Vulkānisko pelnu mācības
VHR	Ļoti augsta frekvence
NOTAM	Ziņojumu apstrādes sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIRSIS	Sadarbspējas informācijas sistēmu
VOR	Ļoti augsto frekvenču vis virzienu radiobāka
VRS	Valsts robežsardze
UAS	Bezpilota gaisa kuģu sistēmas
USAP-CMA	Universālās drošības audita programmas nepārtrauktās uzraudzības pieeja

CAA struktūrvienību funkciju īss apraksts

Lidlauku standartu un drošības daļa:

- ▶ Civilās aviācijas lidlauku sertificēšana;
- ▶ Civilās aviācijas lidlauku un to ekspluatantu valsts uzraudzība (tai skaitā grozījumu apstiprināšana lidlauka ekspluatācijas instrukcijā);
- ▶ Atsevišķu lidlauku sistēmu, objektu ekspluatācijas un objektu būvniecības, kuri var ietekmēt lidojumu drošību saskaņošana;
- ▶ Lidlauku plānošanas, projektēšanas, būvniecības un ekspluatācijas valsts uzraudzība lidojumu drošības jomā (tai skaitā lidlauka būves vai pārbūves projekta apstiprināšana);
- ▶ Gaisa kuģu lidojumiem potenciālu bīstamu objektu būvniecības, ierīkošanas un izvietojuma saskaņošana (tai skaitā gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstama objekta atļaujas izsniegšana un gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objekta nodošana ekspluatācijā);
- ▶ Civilās aviācijas aģentūras pārstāvēšana starptautisko organizāciju darba un menedžmenta grupās lidlauku jomā;
- ▶ Normatīvo dokumentu izstrāde lidlauku jomā;
- ▶ Apliecinājuma izsniegšana par lidlauka pakalpojuma atbilstību tehniskai drošībai.

Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļa:

- ▶ Cilvēkresursu tiesisko attiecību reglamentējošās dokumentācijas izstrāde iestādē;
- ▶ Personāla plānošanas un piesaistes procesu organizēšana iestādē ;
- ▶ Personāla lietvedības dokumentu sagatavošana un personāla datu uzturēšana un atjaunošana elektroniskajās datu uzskaites sistēmās;
- ▶ Personāla datu atjaunošana personu lietās;
- ▶ Personāla ikgadējās novērtēšanas organizēšana un nodrošināšana;
- ▶ Kvalifikācijas uzturēšanas vajadzības apzināšana un apkopošana, ikgadējā apmācību plāna sagatavošana iestādē;
- ▶ Kvalifikācijas kopējo kolektīvo kursu organizēšana iestādē.

Aviācijās medicīnas daļa:

- ▶ Aviācijas personāla veselības apliecību izsniegšana, apturēšana un atjaunošana noteiktajos gadījumos;
- ▶ Aviācijas personāla veselības pārbaužu veikšanas un atzinumu atbilstības noteiktajām prasībām uzraudzība un koordinēšana;
- ▶ Aviācijas personāla medicīniskā stāvokļa rezultātu novērtēšana;
- ▶ Pretenziju par aviācijas veselības pārbaužu rezultātiem izvērtēšana, sekundāro veselības pārbaužu un medicīnisko ekspertīžu organizēšana;

- ▶ Medicīnisko atzinumu un veselības apliecību izsniegšana;
- ▶ Datu bāzes par aviācijas personāla veselības stāvokļa uzturēšana;
- ▶ Aviācijas medicīniskās dokumentācijas atjaunināšana, aprīte, datu uzskaitē, arhivēšana, un aviācijas medicīniskās informācijas apmaiņa uz/no ārvalstīm – klātienē, elektroniski;
- ▶ Inspekciju un auditu veikšana – atlikts līdz ārkārtējās situācijas atcelšanai un ārstniecības iestāžu normālas darbības atjaunošanai;
- ▶ Aviācijas medicīnas ekspertu un aviācijas medicīnas centru sertificēšana – atlikts līdz ārkārtējās situācijas atcelšanai un ārstniecības iestāžu normālas darbības atjaunošanai;
- ▶ Procedūru un normatīvo dokumentu izstrādāšana, aktualizēšana;
- ▶ Gaisa kuģu apkopes locekļu pirmās palīdzības apmācības programmu un pirmās palīdzības aprīkojumu koordinēšana.

Lidotspējas daļa

- ▶ Reģistrē Latvijas civilās aviācijas gaisa kuģus;
- ▶ Veic Gaisa kuģa inspekcija- klātienē (problēma, ja gaisa kuģim nevar piekļūt (nav LV));
- ▶ Izsniedz gaisa kuģu lidotspējas apliecības un pagarina to darbības termiņus;
- ▶ Periodiski uzrauga gaisa kuģu lidotspēju;
- ▶ Sertificē un periodiski uzrauga tehniskās apkopes organizācijas;
- ▶ Sertificē un uzrauga lidotspējas vadības organizācijas;
- ▶ Organizāciju fiziski auditi;
- ▶ Pārbauda tehniskās apkopes personāla teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas;
- ▶ Izsniedz tehniskās apkopes personāla apliecības un pagarina to darbības terminus;

Finanšu daļa

- ▶ Veic grāmatvedības un finanšu uzskaiti;
- ▶ Kontrolē izdevumus un budžeta izpildi;
- ▶ Nodrošina aģentūras finanšu resursu racionālu izmantošanu;
- ▶ Sagatavo finanšu pārskatus un statistikas atskaites ;
- ▶ Izskatīt un sagatavot atzinumus par gaisa kuģu ekspluatantu finansiālo stāvokli un stabilitāti, kā arī finanšu līdzekļu pietiekamību, nodrošinot normatīvo dokumentu prasībām atbilstošu lidojumu drošību;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību izpildi sadarbībā ar GKE un Lidotspējas daļu;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību izpildi sadarbībā ar PEL daļu un ANS daļu;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību ievērošanu saistībā ar lidlauku maksu noteikšanu vai mainīšanu;
- ▶ pārstāvēt Latvijas CAA intereses Eiropas darba grupās.

Aviācijas drošības daļa:

- ▶ Izstrādā normatīvos dokumentus civilās aviācijas aizsardzībai pret nelikumīgu iejaukšanos tās darbībā harmonizācijai ar EK Regulu prasībām un kontrolē šo dokumentu prasību izpildi un pasākumu kvalitāti;
- ▶ Kontrolē lidostu un aviosabiedrību aviodrošības pasākumu atbilstību Nacionālās civilās aviācijas drošības programmas prasībām;
- ▶ lidostu un aviosabiedrību civilās aviācijas drošības uzturēšanā iesaistītā personāla mācību programmas un seko mācību norisei;
- ▶ Kontrolē aviācijas drošības pasākumu ievērošanu oficiālo kravas aģentu un zināmo nosūtītāju darbībā;
- ▶ Sniedz atbalstu lidostām, lidlaukiem, gaisa pārvadātājiem, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citiem aviācijas uzņēmumiem aviācijas drošības pasākumu izstrādāšanā;
- ▶ Sagatavo gada pārskatus EK par veiktās aviodrošības pasākumu un kontroles kvalitātes uzraudzības rezultātiem;
- ▶ Pilnvarotās iestādes statusā pārstāv Latvijas Republiku Aviācijas drošības Regulatīvajā Komitejā, kas izveidota pamatojoties uz Padomes lēmumu 1999/468/EC, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību;
- ▶ Piedalās ICAO un ECAC pastāvīgajās darba grupās aviodrošības iekārtu izstrādes un sertifikācijas, kā arī kibernetikas jomās;
- ▶ Īsteno Valsts civilās aviācijas drošības programmas pasākumu iesaistītā personāla sertifikātu pagarināšanu;
- ▶ Kontrolē aviācijas drošības pasākumu ievērošanu oficiālo kravas aģentu, zināmo nosūtītāju un lidojuma laikā patērējamo krājumu pilnvaroto piegādātāju darbībā;
- ▶ Piedalās Eiropas Komisijas Aviodrošības Regulatoru Komitejas darbā - elektroniski, attālināti, telefoniski (tajā skaitā ar video zvanu), videokonferences;
- ▶ Piedalīšanās ICAO ENAVSECG darba grupā ECHO;
- ▶ Izvērtē civilās aviācijas lidlauku, gaisa pārvadātāju un aeronavigācijas sniedzēju īpašnieku un atbildīgo darbinieku atbilstību likuma "Par aviāciju" 57. 2 panta prasībām;
- ▶ Sevišķās lietvedības nodrošināšana.

Aviācijas personāla sertificēšanas daļa:

- ▶ izsniedz Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu apliecības;
- ▶ atzīst par derīgām lidojumiem Latvijas Republikā reģistrētā gaisa kuģī citu valstu izdotas Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu apliecības;
- ▶ apstiprina mācību programmas, mācību kursus, mācību organizācijas, gaisa kuģus un to treniņierus aviācijas personāla sagatavošanai;
- ▶ reģistrē privātpilotu, gaisa balonu un planieru pilotu mācību kursus;
- ▶ nozīmē un apstiprina treniņieru instruktorus, lidojumu un treniņieru eksaminētājus;
- ▶ sagatavo normatīvo aktu projektus Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu sertificēšanas jomā;

► sadarbojas ar Starptautiskās civilās aviācijas un Latvijas Republikas institūcijām Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu sertificēšanas jomā.

Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa:

- Uztur datu bāzi par atgadījumiem civilajā aviācijā;
- Veic gaisa kuģu ekspluatantu sertificēšanu;
- Veic komerciālās un vispārējās nozīmes aviācijas darbības uzraudzību;
- Veic trešo valstu gaisa kuģa aprīkojuma, apkalpju un dokumentācijas atbilstības inspicēšanu SAFA programmas ietvaros. Pieejamo datu bāžu un citu dokumentu izvērtēšana - Klātienē, elektroniski, attālināti;
- Gaisa kuģu inspekcijas klātienē samazinot pārbaudāmo sadaļu skaitu vai arī tikai no ārpuses vizuāli;
- Sagatavo normatīvo aktu projektus, kuri regulē civilās aviācijas darbību;
- Veic drošības risku analīzi un izstrādā preventīvus pasākumus varbūtējā apdraudējuma novēršanā;
- Sagatavo publisko pārskatu par civilās aviācijas lidojumu drošības situāciju valstī;
- Sagatavo informāciju ICAO par nacionālo civilās aviācijas dokumentu prasību atšķirībām no ICAO standartiem;
- Sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu (PVD) nodrošina pārtikas aprites uzraudzību gaisa kuģu ekspluatantu un pārtikas uzņēmumu darbībā, pieejamo datu bāžu un citu dokumentu izvērtēšana;
- Nodrošina pasažieru veselības pasākumu ieviešanu un izpildi gaisa kuģu ekspluatantu un LR lidostu darbībā, inspekcijas plānot balstoties uz GKE lidojumu intensitāti. Pieejamo rokasgrāmatu un citu dokumentu izvērtēšana.

Aeronavigācijas daļa:

- Sertificē civilās aviācijas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumus gaisa satiksmes pārvaldības, sakaru, navigācijas un radiolokācijas, aviācijas meteoroloģijas, aeronavigācijas informācijas jomās;
- Uzrauga civilās aviācijas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumu darbības drošumu gaisa satiksmes pārvaldības, sakaru, navigācijas un radiolokācijas, aviācijas meteoroloģijas, aeronavigācijas informācijas, meklēšanas un glābšanas jomās;
- Koordinē sadarbību ar ES struktūrām aeronavigācijas pakalpojumu jomā;
- Licencē gaisa satiksmes vadības dispečerus;
- Veic civilās aviācijas radiofrekvenču pārvaldību;
- Piešķir gaisa kuģu avārijas pievadbāku un radiolokācijas S režīma zemes iekārtu pieprasītāju un transpondera kodus;
- Reģistrē zemes sakaru, navigācijas un radiolokācijas līdzekļu un izsniedz šo līdzekļu iekārtu ekspluatācijas derīguma apliecības;
- Koordinē civilo un militāro struktūru sadarbību gaisa satiksmes vadības jomā;
- Sagatavo ar aeronavigāciju saistītos normatīvo aktu projektus;

- ▶ Sagatavo informāciju ICAO par nacionālo civilās aviācijas normatīvo dokumentu prasību atšķirībām no ICAO standartiem un ieteicamās prakses aeronavigācijas pakalpojumos;
- ▶ Sertificē un uzrauga dispečeru mācību organizācijas un licencē gaisa satiksmes vadības dispečerus;
- ▶ Uzrauga gaisa telpas pārvaldību (ASM) un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldību (ATFM);
- ▶ Veic glābšanas un meklēšanas koordinācijas dienesta (SAR) uzraudzību;
- ▶ Uzrauga gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādātājus un aeronavigācijas datu ģenerētājus,

Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļa:

- ▶ Pilnveido un uzturēt CAA Pārvaldības sistēmu (PS);
- ▶ Nodrošina, lai pārvaldības sistēmai nepieciešamie procesi ir izveidoti, ieviesti un uzturēti;
- ▶ Sniedz ziņojumus augstākai pārvaldībai par pārvaldības sistēmas izpildījumu un nepieciešamību jebkuriem uzlabojumiem;
- ▶ Nodrošināt auditu koordinēšanu pirms un pēc Eiropas Savienības institūciju auditiem saskaņā ar Komisijas 2013.gada 28. jūnija īstenošanas regulu (ES) Nr.628/2013 par darba metodēm, ar kādām Eiropas Aviācijas drošības aģentūra veic standartizācijas inspekcijas un pārbauda Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.216/2008 piemērošanu;
- ▶ Pēc nepieciešamības piedalās komisijās un apspriedēs ar padomdevēja tiesībām, sniedzot konsultācijas un vērtējumus saistībā ar jebkuriem CAA esošajiem procesiem, kā arī par iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu;
- ▶ Pārstāv Civilās aviācijas aģentūru Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA), Starptautiskajā civilās aviācijas organizācijas (ICAO) un Ziemeļvalstu (NORDICAO) rīkotajās nacionālo koordinatoru sanāksmēs;
- ▶ Nodrošina nepieciešamo koordinēšanu par Starptautisko aviācijas organizāciju auditiem un inspekcijām. Pieejamo datu bāžu un citu dokumentu izvērtēšana;
- ▶ Sadarbībā ar pārējām CAA daļām veic ārējos auditus ar mērķi pārbaudīt Latvijas aviācijas organizāciju Pārvaldības sistēmas;
- ▶ Sagatavo stratēģiju, darbības pārskatu, publisko pārskatu par civilās aviācijas aģentūras darbību;
- ▶ Gatavo iekšējās atbilstības uzraudzības auditu kontrolkartes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un tās īstenošanas noteikumiem.

Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa:

- ▶ Nodrošina savlaicīgu un kvalitatīvu nacionālās pozīcijas un instrukcijas civilās aviācijas jomā sagatavošanu, virzību un paušanu Satiksmes ministrijai, Eiropas Savienības institūcijām un starptautiskajām civilās aviācijas organizācijām;
- ▶ Pārstāv Civilās aviācijas aģentūru Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) komitejas sanāksmēs un darba grupās, Eiropas Vienoto debesu komitejas sanāksmēs,

Eiropas Savienības Padomes Aviācijas darba grupās un Eiropas Komisijas darba grupās;

- ▶ Atbilstoši daļas kompetencei gatavo un saskaņo ziņojumus Eiropas Savienības, starptautiskajām un Latvijas institūcijām par Latvijas civilās aviācijas jautājumiem bezpilota gaisa kuģu drošuma jomā;
- ▶ Atbilstoši daļas kompetencei sniedz konsultācijas Latvijas civilās aviācijas institūcijām un organizācijām par jaunajām Eiropas Savienības un starptautiskajām prasībām un procedūrām;
- ▶ Administratīvā procesa iestādē ietvaros izskata personu iesniegumus, tam pievienotos dokumentus (bezpilota gaisa kuģa sistēmas ekspluatanta pārvaldības rokasgrāmata, riska izvērtējums u.c.) un pieņem lēmumus saistībā ar Civilās aviācijas aģentūras atļaujas izsniegšanu bezpilota gaisa kuģu lidojumiem (atļaujas, apstiprinājumus u.c.);
- ▶ Nodrošina ekspertīzi bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma jomā;
- ▶ Organizē un pieņem tālvaldības pilotu teorētisko zināšanu un praktisko prasmju pārbaudes ;
- ▶ Organizē, koordinē un veic uzraudzības auditus un inspekcijas saistībā ar bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma prasību, kas ietvertas starptautiskajās, Eiropas Savienības un Latvijas tiesību normās, ievērošanas un īstenošanas uzraudzību;
- ▶ Pārzina un pārrauga Latvijas, Eiropas Savienības un starptautiskā līmeņa tiesību aktus un to projektus bezpilota gaisa kuģu jomā; apzina citu Eiropas Savienības dalībvalstu pieredzi un risinājumus; analizē un sagatavo secinājumus no Latvijas Republikas interešu skata punkta; sagatavo priekšlikumus tiesību akta veidā nacionālā līmeņa tiesiskajam regulējumam;
- ▶ Gatavo atzinumus par citu valsts iestāžu (institūciju) izstrādātajiem tiesību aktu projektiem, kas skar daļas kompetenci;
- ▶ Organizē informatīvos seminārus bezpilota gaisa kuģu jomā;
- ▶ Izskata administratīvo pārkāpumu lietas saistībā ar bezpilota gaisa kuģiem.

Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" struktūra

